

A világ legelső mórifürdője.

Érdekeltet több mint 1500 mórifürdő. Saját mórifürdő 20 millió köbméter. Verseny nélkül a vegyi összetétel és gyógyhatás tekintetében. Ideális tartózkodás gyógyulásra szolgáló gyermekek részére. Természetes nátrium-szulfidforrás.
Legfontosabb szivgyógyfürdője Ausztria-Magyarországnak.
A kontinens legerősebb szénássav forrásával. Prospitius ingyen a polgármesteri hivatal által.

FRANZENSBAD

Javallatok: vörzsgégység, sápkór, görvélkór, gyermekbetegségek, osz. köszvény, légzőszervi, húgy- és emésztőszervi hurutok, állandó székrekedés, idegbetegségek, neurasthenia, hisztéria, női betegségek, izzádmányok, nyom. szívbetegségek, szivgyógyosság, kronikus szivizomgyulladás, szivbillentyűbántalmak, szivnerózis és szivizomrozsákos ellen.

Fürdőszolgáltatás április hó 1-től október hó 30-ig. — Idény május hó 1-től szeptember hó 30-ig.

A keblek fejlesztésére és erősítésére

LEGÖNBBKORAI KÖTÉNYEK a PÍLULES ORIENTALES közelébe semmi sem jöhet.

A nő mindenkor igyekezett szépségét tökéletesebbíteni. A szépségzszerkek közül azonban egyik sincs olyan nagy értéke, mint annak, melyet leírunk a melynek segítségével minden nő és fiatal leány szép és telt keblet érhet el.

Ezen szer teljesen ártalmatlan és gyors hatású és legtöbbször elegendő 14 nap alatt csodás eredmények elérésére.

L. úrhölgy írja:
„Tízennegy nap óta követem leendő férjemet a legújabb és megelégedésemre már most csodás eredményt értek.”

Előre meg kell jegyeznünk, hogy ezen eljárás belső kezelés, mely által a kebelekre elnyomó hatás gyakorolható, mivel ezen szer csak kizárólag a test belsőjéből nyertik a táplálkozást és csak a táplálkozási szervezetre és az idegrendszerre ható szerek által lehet reájuk hatást gyakorolni.

Az egész eljárás rendkívül egyszerű és csupán igen kis pillulák bevétele szükséges, melyeket napjában kétszer kell bevenni; sem lisztel való túltömés, semmiféle bekenés, vagy komplikált operációk, melyek éppenséggel hatásalanok és hasznosak lennének, nem jönnek használatba.

E pillulákat «Píules Orientales Ratie»-nak hívják és elegendő hatásuk van a női kebel táplálkozási szerveinek megfelelő helyzetbe juttatására, ezen szer jó hatással bír a kebel fejlődésére és megerősítésére a kebel eredményteliségre jár.

Ezernyi köszönőírt, mely hosszán mindenfelől érkezett, a legjobb bizonyítéka ennek s mi csak egyet kívánunk bemutatni ezek közül:
„Uram! Használtam a Píules Orientales-t és önműre szolgát Önt értettem, hogy az életem eredmény nagyon kiteljesített. Köszérőletem általában nem gy-

korolt rossz hatást, sőt ellenkezőleg, soha nem volt jobb érzésem, mint a kura tartama alatt. Csak önműre szolgálhat, hogy az Ön szerét használatba vettem. Öntől én követem és szívesen elismerem a használt pillulák kivételét. Köszérőletem teszem tovább, hogy az Ön orvosságát minden nőnek, kinek arra szüksége van, ajánlom.”

Dr. B. J. MARJA. Bad Lindau bei München.
Reméljük, hogy egy ilyen színtő és önként küldött bizonyíték elegendő olvasóinknak és eltekinthetünk a továbbiak közlésétől.

Ne essék tehát kétségbe, ha keblenek nincsen meg a kellő teltsége, vagy ha valamely mellékkörülmény annak koménységére és domborúságára kártékonyan hatott volna. Akkor se essék kétségbe, ha egyéb hasonló nemű zserekkel eredmény nélkül tett volna próbát. Akármit van is, próbálkozzék «Ratie Píules Orientales»-szal, keble néhány hét alatt kifejlődik és erős lesz és a nyak csuf csontingrásai teljesen, mintegy báveszet által eltűnnek.

Ezen orvosi kitűnőségek által kipróbált pillulák az egészségnek ugyszólván kellei és minden természetű hölgynek és fiatal leánynak megfelel.

Folyamodjék haladéktalanul hozzájuk. J. Ratie Pharmaciaen, 5 Passage verdeau, Páris. Egy doboz «Píules Orientales» bérmentve és díszkártyán kapható, 6 korona 45 fillérnek postamentálványon való beküldése ellenében a főraktárosnál: **Török József**, Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám. (Utánvételt 6 korona 75 fillér.)

Lapunk minden olvasóinknak ajánljuk Török úrtól a nagyon érdekes «A kebel plasztikus szépségéről» szóló füzetesekét bérmentesen kérni, melyet ingyen küld.

Beuréka
Soha nem esik ki, minden hajszínhez illő

selyemmel átszött HASTÚ

Kapható minden szakbavágó üzletben. 10 drbot tartalmazó levél ára 20 fillér.

Kizárólagos képviselő: Ed. Nathe, Wien VII/1.

Magyar ágytoll
2,80 koronától kezdve kg.-kint. Legelőkelőbb beszerzési forrás: Magyar Kereskedelmi Vállalat, Miskolc 2. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legjobb és legelőkelőbb hajfestőszer
A Czerny-féle Tanningene
Évekig eltar, soha nem fog. Ár 5 korona. Levélczim: Wien, XVIII. Karl Ludwigstr. 4. Raktár I, Maximilianstrasse 9.

Szépsége
sokkal tovább tart, ha állandóan Czerny-féle keleti Rózsatejet használ. Ár 2 kor. A hozzávaló Balsamszappan 60 fillér.

A Czerny-féle Osan
a legjobb a fogaknak és a szájaknak. Osan-szájviz 1 korona 80 fillér, Osan-fogpor 90 fillér. — Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és illatszertárakban.

Ékszer. Ezüst. Óra.
Iparművészeti tárgyak, egyházi szerek gyári áron beszerzhetőek képségen vagy angol rendszerű részletfizetésre is

csász. és kir. ékszerész és ndv. szállító **SÁRGA JÁNOS** műtővősnél
Budapest, IV., Kígyó-tér 5. Kolozsvár, Mátyás király-tér 13.

Legdivatosabb karperec órával.
14 karos arany 110 K
14 karos ezüst 98 K
Ezüst órával 16 K
Acél órával 14 K

Legjobb kivitelű esztétikusok grammja munkával együtt 11 f. dombormű (Bell) évesesek 12 811, hals, pocseny, tértás (lák) 13 f., tálcák, szelencék, kenyérszekerek, 14 f., kávé, teás servicek, 10 f. tálcák, gabortok, gyümölcsállványok, csoportos tálcák, jardinierok 15 f. Szabott megjelölés vésztéknyezzer náhál. Szabott gyári árak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Vidékre választékot készséggel küldök.

HIRSCH és FRANK
Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársulat
BUDAPEST, VI. KERÜLET, ARÉNA-UT 127. SZÁM.
Külön osztály

téglagyári gépek.

GYART: falitégla és oserépaftókat, téglagyártó és agyagmunkáló gépeket legújabb és legjobban bevált szerkeszetekben.

Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és teljes téglagyári telepek létesítését.

Török és költésgrvtesek díjtalanul

ELSORANGU REFERENCIÁK.

ELSŐRANGU GYÓGYFÜRDŐ
MIPIK SZLAUONIA
ALKALIKUS, SÓS, JÓDOS VIZEK 64°C.
Radioaktiv források
BIZTOSAN GYÓGYIT
rheumát, ischiast, anyagcsere zavarokat, cukorbetegséget, alkati bajokat, jermek-kórokat, csonttöréseket és izomzomajókat.
Idény egész éven át! Kívánára prospektus ingyen!

Angol bőrbutoripar
Bőrbutor szakmühelyek
KENDI ANTAL
Budapest, IV. ker. Semmelweis-u. 7. sz.

2 K-ás részletekben törleszt. hető olcsó kölcsön sorsjegyekre és értékpapírokra

Konvertált jelzalog	156.-
Hazai	112.-
Erzsébet 10.-, Józsi	14.-
Bazillika	28.-
Magyar vörös kereszt	38.-
Olasz 50.-, Osztrák	60.-

A leltévre a sorsjegyzáraknak részétük, a húzókat ellenőrizték. Másból eladástólott vagy részletre vásárolt sorsjegyeket kívántunk és azok a legnagyobb és olcsóbb kölcsönnek beküldési. 7198 leltévre állíva hozzájuk beküldési.

Magyar Bankkegyesület részv. társ.
Budapest, IV., Teréz-körút 27.

Angol bőrbutor, Ebédlőszékek, irodai karoszekék szakszerű gyártása. Külön osztály használt bőrbutor modernizálására, felújítására és festésére. Székfalkatások.

23. SZ. 1912. (59. ÉVFOLYAM.)
SZERKESZTŐ **HOITSY PÁL.** BUDAPEST, JUNIUS 9.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11. Egyes szám ára 40 fillér.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Előfizelési feltételek:
Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

ARVIZ RESICZÁN. — AZ ATTILA-UTÓZA VIZ ALATT.

Damberg R. féltetele.

KOMÉDIÁK

A MAGYAR TÁRSADALOM REGÉNYE. IRTA SZEMERE GYÖRGY.

Egy nyilatkozatot vett a kalandortól, melyben az elismeri, hogy a hercegnő megbízásából a Zádor becsületére tört. Maga sem tudta mi hasznát fogja venni ennek az írásnak, inkább ösztönből cselekedett, mint számításból.

Hanem azt, a mit ezután mondott a kalandornak, máskor mondta:

— Azonnal pakkolsz és takarodsz ebből az országból, különben vagy eleskutatlak vagy végzek veled magam. Értetted?

— Értettem.

— Ha megcsalsz, vagy ha hazudtál, lelőlek, mint egy veszett ebet.

— Nem hazudtam és az esteli vonattal utazom...

... Bodonyi otthagya a gyáva szélbámot és meg sem állott a Zádor Miklós lakásáig. Otthon találta a gazdát. Zsebébe nyult a Langer nyilatkozatáért. Az asztalra dobta csudálkozó "regi" barátja elé.

— Ezzel még tartoztam neked s régi barátságunknak — mondta — használd fel tetszésed szerint. Egyebekben meg csak az a gondanivalóm, hogy Langert, legfőbb ellenségedet, sikerült a fővárosból eltávolítanom. Ma ejzsaka már nem hál itten...

Zádor Miklós csak nézte egy darabig a viszatért barátot, csak nézte, míg meg nem fájult a szeme, aztán nem tudott magán tovább uralkodni, felugrott és tárt karokkal «Napi» felé sietett.

A zord proletár sem volt erősebb mint ő, az ő szeme is megfájult, az ő karja is ölelésre tártult... Összeülekezett a két barát s görcsösen zokogott az egymás kebelén...

Mi mindent sirattak el! Mily vakmerő álmokat! Mily szép reményeket!...

A két önféjű férfi érzelme és gondolatvilágát, a melyet csak még jobban eltávolítottak egymástól az évek, a rimánkjában, egyszóval a szó, így hozta, forrasztotta össze a könnyű. Egy órai meghitt beszélgetés folyamán megtudtak egyezni a részletekben is. Egyik is, másik is engedett sarkalatos elveiből. Zádor Miklós rászánta magát, hogy sajtótere elmúltáig távol tartja magát a lapjától s a permanens bizottság elnöki tisztéről a következő ülése lemond. Nem lényeges, ki a vezető, az a vezető legyen haszna. Hirtelenben valószínűleg átlénygésen ment át a lelke: szívére vette a jelenségek figyelmeztetését; a lap anyagi sorvadását, a kaszinónak a Csábrágh által tolmácsolt konzervatív felfogását, egyszóval úgy a nagyközönségek, mint barátjainak vele szembe helyezkedő ítélkezését s legyőzte önmagát csaknem minden vonalon. Csak a sajtóteret nem engedett. A vezérségről lemondott, de arról nem, hogy a kapandott elégtétel után tovább szolgálja a közügyet, ha csak mint közkatona is.

Bodonyi viszont abban engedett barátjának, hogy a bizottság legközelebbi üléseig hajlandó volt előadási kötelességeinek eleget tenni. Megfogalmazta s megíreltélte a meghívót a tárgysorozattal s szeljele jelentését. Természetesen felvette a tárgysorozatra az ő lemondásukat is. Mindent megtett, hogy a második bizottsági ülést teljes számban összehozhassa, eloszlatván a legkényesebb elemek skrupulusait is...

XVI. Kalvária.

Bizonyára nem az előadó-titkárnak múlt, hogy a reformbizottság második ünnepi ülése fiaskót vallott. Hiába vette ez fel a tárgysorozatba elnöke és a maga lemondását, a konzervatív urak feszélyezve voltak s nem jöttek el így sem az ülése. Az iparos, kereskedő és lateiner elem viszont talán épen az ellenkező okból tartotta magát távol: kudarcnak vette az elnöki válságot s ebből a mozgalmat életképtelenségére következtetett. Nem bízott annak komolyságában.

A fiasco ténye tehát hatványozottan igazat adott Miklósnak szemben Bodonyinak. A rágalom megnyerte első csatáját, ördögalmában nemcsak az ellenséget, de megörölte annak eszméit is. Mert olyan ennek az ország társadalmának az összetétele: a nemzettest szervezete immár nem képes kiforni a kártokozó bacillust, mint az egészséges vér emberorganizmus: a nemzettest beteg...

— Az ülése mindössze négyen valának együtt: Csábrághon a házigazdán kívül Miklós, Bodonyi és Derék, a kitűnő műszaktal. A kudarcz legjobban a fanatikusan sóviniszta nagyiparost sujtotta le.

— Méltóságos uram, — fakadt ki ez hazafias borongásai folyamán, — azért, hogy megbukjunk az első lépésnél, ne ejtsük el a szent ügyet. Ha tisztázni lehet, támadjunk tízenegyszer, valamiddig nem győzelmeskedünk. A tisztességes ipar nemzeti létkérdés, azért nincs vagyunk és hitelünk a külföld előtt, mert hülsen kalandor kezében van az ipar és kereskedelem: az újmagyarok csúffá tették a magyar becsületet.

Csábrágh, a hatalmas úr megrázta az egyszerű, de nagyüzeti ember kezét...

— Semmit sem ejtünk el, — fogadta meg, — csak várunk. Az új támadásra alkalmas pillanatot várjuk, addig sem henylünk, előkészítjük a terepet...

Zádor Miklós felajánlotta a lelkes nagyúrnak a lapját, a Véreimet. Minden ellenérték nélkül.

— Tőled pénzt nem fogadok el, a mit a lapra költöttem, fizesse neked vissza, ha módjában lesz, maga a lap.

A Csábrágh-palotából megtépetten, de emelt fővel távozott Miklós a Bodonyi karján. A két barát hallgatagon rótta a járdát, a jövőbe kalandoztak gondolataik.

— Csudaország ez, — sahojtotta fel egyszer Zádor Miklós, — nincs itt harmónia.

— Mert nincs kultúra, — mondta Bodonyi, — a férfiak tudatlanok és élványgók, az asszonyok hazudnak és közönségesek s ravasz munkakerülő a legújabb nemzedék. Hej pedig — keserűségében belevágott a levegőbe, — mennyi itt a kínos! Az agyvelők tele gondolattal, a lelkében isteni tűz lobog s aczélszélből vannak az inak. Nincs a világon több ily istenáldotta nép, mint a magyar.

Zádornak mellére esett a feje.

— De megtagadta Istenét.

— Majd visszatér hozzá, — jósolta a fanatikusan proletár, — levelekkel a bűneit s újja fog születni lelkieken... Egy ilyen őstehetségű nemzetnek hivatása van s az isteni rend úgy hozza magával, hogy egy nemzet addig, valamaddig le nem élte az élnivalóját, nem pusztulhat el...

A jóselekű ember bucútt mondott Miklósnak a legközelebbi utcaszarkon... Igen éhes volt. Egy szatocsboltban kenyéret és hús fillér ára sonkahulladékot vett magának vacsorára. Többre nem tellett most már neki, mert pénzt sem Miklóstól, sem a lapotl nem fogadott el többé. Ilyenforma ember volt...

Miklós hazament. Belevetette magát egy koraszékbe. Az volt a szándéka, hogy megpihen: teljesen átengedi magát gondolatainak, a melyekből oly szép légvárakat tudott a képzelet felépíteni. De az egyszer megtagadta a feje a szolgálatot. Gondolatai össze-vissza kuszódtak benne, máskor oly élénk fantáziájának szárnya törött s kínosan vergődött a rögökön. Mi történt vele az Istenéért! Egész életét, testét-lelkét felajánlotta az embereknek, s az emberek megtagadták őt: Bujj el a sötétségbe, a fénység nem a te elemed... Az emberiséggel szemben mindenestep elvesztette pörét. Azt a másik, kisebbik pert meg fogja nyerni, de mi haszna belőle! Egy pár gezemberen győzelmeskedni! Mily kicsinyes, megalázó gondolat! S mégis görcsösen ragaszkodott ehhez a gondolathoz! Lelke szinte szomjuhozta a megalázózkodást. Talán túlfélt kezdte, Isten büntetése

érte, mert megvetette a kis tétet. Jó, hát kezd elről. A szalmacséplésen. Megvédelmezi a becsületét, a mit el sem vesztett, de a világ kedvéért mégis úgy fog tenni, mint ha elvesztette volna. Jó, megteszi, de kicsoda élet az ilyen! Agyveleje nagy terveket termelt, a föld meg süllyedni kezdett a talpa alatt!... Tévoza tekintete össze-vissza barangolt a szobában. Meghitt öreg buroai, a miket még az apjától örökölt, idegenül meredtek reája, írósztala gögösen terpszkedett a sarokban, — (Rám ne támaszkodj, nem kellesz nekem) — egy becsületes vén paraszt képe megelevenedett keretében s gúnyos mosollyal nézett le rá a falról... Mi történt vele? Idegen lakása tévedt... Nem, hisz ott mosolyog az édes anyja, a meleg, az édes... Ó thon van, csak nem érzi magát otthon... Felállott, majd kinézett az ablakon; az olvadó lucskos hóban, az utcáin lámpák szennyes fényében keresztül-kasul emberek futároztak, nem tudni miért, hogyan kerültek az utcára, mi célú hajszolnak? Éhesek vagy boldogok-e? Az arckifejezésekükből semmit sem lehet megtudni, oly játsátságos a járásuk, a tekintetük. Idegenek. Csupa idegen. Egy se rokon, egy se barát, egy se fajtabeli... Hogy lehet az?... Hiszen ebből az országból való ő is, a gyökere mélyen fekszik az anyaföldben, honfoglaló őse egy tizedrés országot hódított meg nemzetének s mégse lenne otthon? Nem az utcán járókelők az idegenek ezen a földön, hanem ő? Kiveszett a fajtája s helyét új elemek foglalták el, a kik nem fogadják be őt, a kivesző bölény, maguk közé? Egyedül áll az emberengetegben?...

Igen, egyedül áll. Határozottan érezte Miklós, hogy nincs többé senkije... Romhányi Erzsébet?... Oh, Romhányi Erzsébet talán mégis... Ó szép és nemes és jó... Vagy ki tudja! Lehet szép, nemes és jó, de nem neki. Mit akar ő? Ki ő?... Ő a ritka bölény, a kire vadászni kell... Ki szerethetné őt, az idegent?... Azaz lehet, hogy mégis szereti valaki. Oh, mily boldog lenne, ha igazán igaz volna... Miklós az ajtóhoz sietett s megnyomta a villamos csengő gombját. Gábriné belépett.

— Gábriné, küldje be nekem Lórikát!...

A kis leány szaladva jött a szobába s szokása szerint egyenesen nekiment az urának, hogy kezteskölna neki.

Miklós megismogatta a talált gyermek üde, hunczuka arcát.

— Lórika, tudod-e, hogy már nagy leány vagy.

— Ej, méltóságos úr.

— De bizony. Ideje, hogy tanulj valamit. Összel majd intézete küldelek jó apácánékkéhez, a kik szeretni fognak téged. Ugye örülsz?

Lórika azzal felelt a kérdésre, hogy térdre esett a szőnyegen, átölelte a méltóságos úr lábát görcsösen és szívettéző zokogásban tört ki.

Miklósnak megdagadt a keble. Régóta nem érzett ilyen tiszta nagy örömet. Háit mégsem egészen idegen ezen a földön, van a ki szereti, habár csak egy kis kolduska is, de mit tesz az, hiszen a szeretetnek rangja nincs... Magához emelte a zokogó gyermeket.

— No ne sirj kicsi... Nem fogsz elmenni... Itt maradsz, a meddig csak akarsz.

— Mindig, mindig, mindig, — hüppögte Lórika könnyein át mosolyogva, — én nem megyek innen, inkább meghalok.

— Hát szeretsz, Lórika?

— Hogyne szeretném a méltóságos urat, mikor ő Istenke után az első nekem...

A Miklós szeméből majd hogy ki nem csordult a könny.

— Mehetsz, Lórika, légy mindig ilyen jó és akkor igen-igen boldog leszel...

(Folytatása következik.)

ÚRNAPJA.

ELBESZÉLÉS. IRTA KAFFKA MARGIT.

— Most nappalaim, nyaraim és történeteim egyre sietőbb közönyvel loholnak már; zagyn bukdaéssalnak el egymásom néha siket, nagy robogással; és ha ma haldokolnék, azt kellene mondanom; minden jó és minden rossz utolért engem, a hétábrázatú életről én lerángattam mind a hét fátólát. De ha csak egyetleneszer is tudnék még érzéken emlékezni azokra a jó illatokra, a mik ifjúságom levegőjében úszva sejtődték felém; százzsoros élle sebeztek, százzsoros zamattal fűrésztöttek azon a régi, nyári reggelen, a mikor még semmi se volt, semmi se történt, — s a messze iromba világból nem volt még enyém más, csak a drága, kék, teli levegő fényei és jószágai!...

Fiatallompájú gallyakat tördeltek le akkor útszéli oltárok díszül és halódó lehetünk nyers és kereső zamata úszott a kis templomváros utcáin, terei fölött. Illat, az erjedés szomorú mélysége és izgalmas jelentősége; ösztapopot virágtestek csipős és forró zamata kavargott a fulladt zsolozsák gözevel, veritékese embertömegek sűrű páráival az átmelegült, napfényes porban. Mi a kolostorból indultunk sorral a nagytemplom felé. Lesütött szemű, fehér-fekete apácák lépdelték itt-ott mellettünk fáradhatatlan ajkkal sutogva örök imáikat, míg sapadt ujjaik az olvasó halálfejes csontszeméit cserélgettek hévesen, hogy távolítsák zavartalan szívüktől az utca színeit, a külső, világi kepek zagynságát. És közben lopva vigyáztak reánk.

A mi fiatal bokáink már kinyultak a ránczos, kék szoknyák alól, kezünk csuklóján éreztük a kinőtt ujjas formátlanóságát, — a szörnyű, kis kerek kalapok gummisínörja disztelenül vágott telt nyakunk husába a feszesen hátrafűrészt, komikus, rendez, fényes kontyaink alatt. Óh, már szerettünk volna elbujni, földbesülyedni a részvételi, kíváncsi, tolakodó tekintet elöl, a mikkel világi emberek: katonák, diákok, úrnők, ájtatos kófiák, kékposztos parasztkok végighabzoltak elhaladó, páros sorainkon... De csakhamar zsongó kábulata ejtett a szokatlan világosság, haragbongás, zaj, virágszag, napmeleg. És nem gondoltunk semmire többé, csak vitették magunkat a páros vonulás hullámló, kába ritmusával, — szédelegve és ernyedten, átengedve az érzéseknek, melyek dús és megörzött ifjúságunk mélyéből dagadva áradoztak. Névtelen, tárgyaltan, teljes, gazdag szerelmeknek; a Szerellemek. Elfeledtük lezárni ajkainkat és szemünk rézszen és merőn csillogott. «Be szépek, be drágák!» mormolták tompa férfihangok jobbra és balra az út szélén; és mintegy álomban ütődtek fiúinkhoz a szavak, megrezzenve és csiklandozón, bár nem mertünk oldaltfordulni, hogy szemükbe nézzünk.

Ez volt az egyetlen nap az évben, mikor utcára vitték a klastrom növedékeit. — Telünk siketent és szomorúan telt a nagy, hideget-izzadó, szürke és komor házban; kemény életrend szigora kinezott; támolygó, fásult imák és könyvetük rideg unalma. — Majd egyszerre leveleket hajtott az ifjú vadgesztenyefa a szűk, kőkoczkás udvar közepén és egy darab eleven kékség lányszott az égből, ha lopva megálltunk a folyosók ablaka mellett. — Végre levitték vasárnap délutánokon a nagy, fás, füves kertbe, melyet magas főkál kerített. A mögött az utca kezdődött már, az emberek, a világ, az Élet utcája; jól tudtuk ezt, bár közelébe sem mentünk és sohase emlegettük. Vágyaink-tól féltünk, a szabadság örületétől. De mégis bomoltan éreztük mind a tavaszt, hogy szinte fulladoztunk tőle. Ha esti harangszó szürkületben terdenállva szongtuk az Ávét, távoli illatok és távoli zümmögések szálltak be a nyitott ablakokon és zavunk elakadt, öklünk görcsösen szorult teli keblünkhez, a ritus drámai mozdulatával utánozva a megadó szüzet: «Imé, az Úrnak szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint!» Az öreg nővér testes alakja gyertyával járt-kelt nesztelen a soraink között és furcsa fuvalmak libegtették a kísérteti, kis

lángot fejkötője kemény, fehér fodrai előtt. A lelkiismeretvizsgálat nagy csendjében tenyérkbe temették arcunkat, hogy elmerülten és mély bánattal idézzük fel titkos gondolataink véteit; — de a némaságban tisztán hallatszott, hogy zümmög, robo, suttog, kavargó odalenn a város korzós utcája az alkonyati mulatozókkal. Tudtuk, hogy az út a templomtól a rezidenciáig most csupa lomb, szagos favirág — és párok suhannak alatta, új kalapos, parfümös dáma, tiszték, kispapak — a városi, kinlakó társnőnk letaposott sarku cipőikkel és felbrodzott hajukkal — a kikkel mi csak titokban válthatunk szót. Óh, ellesett, elkapkodott értesülések a világról!... És fenn a halóteremben — mikor az öreg nővér nyugtot horkolása hallatszott fodros fülkéjéből — egyenként surrantunk hosszú hálókötőseinkben a folyosóra, mint néma kísértek — és átkaroltuk egymás derekát a nyitott folyosóablak előtt. Kemény diszciplínák veszélye tette nyíllalón izgalmassá, édesse e merést... Odalenn már néptelen volt az utca, hársak és orgonák illatoztak; — a szemközti ház emeletén még világosság. Ott egy család lakik. Házassélek. Közül az ebédől már sötét — a rózsaszínű lámpafény bizonyon a hálószobába... Aztán halkán és soká beszélgettünk még a május szennációjáról, mert ez a szent szűs s a virágok hava volt. Csak ilyenkor szabadott világi embereknek is résztvenni a zárdatemplom ájtatosságaiban, a nagykapu tárva volt és a litánia monoton szómuzsikája közepett évről-évre megújuló merénylet — kardok esörtésére hallatszott messze, a bejárat felől. «Titkos értelmű rózsák! Mária aranyház! Frigyelek szentekénye!» suttagta mellettem Tila, az én gyönyörű barátinóm, és arca fehérsége világított szinte a tömjénes homályban. Kivonuláskor, a templomajtonál — mig csaptunk elfordult a refektórium sötétülő folyosója felé, ez időn az ő arczába tüzelt egy szépbausz, nagy katona pillantása és ujjai hegye érintette egymást egyszer a szenteltviztartó langyos hullámaiban...

Most itt halad mellettem Tila, párom a sorban; — és megyünk a nyár levegőjében mely részetből az édes bornál. Nem hosszú az út a zárdától a nagytemplomig, — de a nagypiacz terén visz át, a hol boltok és hivatalok vannak, sokszáznyi nép, kíváncsi szemek sűrűbbje, — lombos oltárok elé kivényelt katonák mozdulatlan, csillogó csapata. «Merre lehet?» — kérdezti rejtett vágyunk, — de nem merünk arra nézni, hol egyenruhák aranyán káprázik a fény. Az őrő apácák sietésre intik a sort. «Dicsértessék!...» köszöntjük zavartan a szép, magas papunkat, a ki benn a zárdában vallást és szertartást tanít nekünk. Már ismerjük a világias felháborodást — ime, nekünk kell előre köszönni, nagyleányoknak, holott egy év mulva már... Semmi! Egy év mulva itt sétálhatunk szabadon és pipesen, akár a völgyünkkel is... vagy divatos hosszú ruhában, tollas kalappal; magas keztükkal — mint a finom, elegáns kis doktrér ott a boltok előtt. Óh, azt jól ismerjük hírből — tudunk felőle! Titkos táviratzenés fut végig a soron, könyvkönytásítások adják előbbre a figyelmeztetést — ha tán nem ismerné valaki. «Ez az!» Azontúl lappangó izgalommal fordul felé száz in-diszkret, kíváncsi leánysszem. «A papunkat... bevárja vajon?» Igen — csaknem nyugodtan és feltűnés nélkül — lágy és pongyola macskalépteit lassítja — mig szembekerülnek és egymásra néznek. «Láttad?» — Mind láttuk e pillantást — az értő, bánatos, jelentős és rejtett mosolyt a finom, hervatag arcon — és a pap szinte néma, tragikus főhajását a köszö-nésnél. Vagy csak mi láttuk így — gyerekfantáziánk érzett ennyit — szinte minden titkosat, izgalmas és emberit mögője! Vagy félig öntudatlanul nekünk játszottak színházat ezek?...

A templomban vagyunk már, a nagy, román egyháznak. Az ablakok nem szűkek és színe

sek itt, mint a kolostoréi. A nagy kerekded nyílásokon féhéren ömlik be a profán, külső fény, felhőssé világítja a tömjéncskötő. A lágy színű felhőzés folytatódik a Boldogasszony derős képen a mellékolároan, a hol a mi nagy papunk kismisést mond nekünk. A főhajóban fenn ünnepi misztériumjáték folyik, a kővér énekeskanonok dalára felelget zengve a kórus és zsong az orgonaszó; — aranyhimes fehér selymek uszályát hordozzák az Úr szolgáló komoly és kimért ritmusu táncban, a népek látványosságául. Mi alig láthatunk odáig; — de itt szép, komoly angyalok könyökölnek Asszonyunk lábai alatt és a sarlós hold az ő számlója. A mi papunk suttagja a misét és a másik asszony — a sápatag, nyugtalan, karcsú — tollas kalappal és magas keztüvel; merészen, egyszerűen és nesz nélkül a mi papunk szélére terelül. Egészen közel az oltárhoz. Nem mozdulunk, mintha meg se látnók; de szennációéhes, naiv kíváncsiságunk megremeg a színjáték örömeire.

Bejón csendes, ünnepi lépteivel; — legényes, hanyag egykedvűséggel a megszokásnak, a süvegét szórakozott mozdulattal nyújtja a ministráns felé — elrendezte gyakorlatot kézzel az oltárt, könyvet, korporálét és a lépcsőre térdel, hogy elkezdje a bűnvallást. «Confiteor...» Miért szállta meg akkor őszinte döbbsen az én szívetem, ki száz misét is hallgattam már unalommal és szórakoztatt... De akkor éreznit tudtam é földfeletti misztériumjáték izgalma; ki tudja honnan, kicsoda hangulatból, milyen titkos húrján a léleken; — a hit adományosa szállt rám csudás zuggeszezióval. A szentlelek. Vagy a nyár, az ifjúság, a szerelem, az ámulat! Mindegy ez!... Most a világ legnagyobb dolga készül itt — szóltam bensőmben — az ösztantábol tehetetlené kényserült Isten feláldozása — a Valóságos isten! Kezvelem!

Chirste eiseion... Látom, a mint megöskölja az oltár erekeleit, mint mindig, ahányszor a néphez fordul. Mennyire nem véletlen szimbólum ez, — az ajak csókja!... gondolom és egy percere küzködvé hnyum le a szemem. Mikor felpillantok, már szétárt karokkal fordul felém, — lebbenő, lágy, ernyedt mozdulatával az öléselem. «Oremus!...» Hirtelen fordul a lezkekönnyűhöz, gyorsan, hadarva olvas, ... perczere az ünnepi szertartás muzsikáján szunyakod el az érzésem; mikor az evangéliumhoz felállunk, akkor leskedek csudálkozva a mellettem ülő asszony finom, keztüis, összetett kezeire. Egyszerre felém csap különös, izgató párfiumje, az iriszyvárgé.

Mozdulatlanul, mereven ülve hallgatja a credót, ezüstesatos kis bór-imakönyve nem rezgint lapjait az ujjai közt. Most látom, hogy fölemeli gyönyörű nagy szemét a papra. A szemek csudálatosak é vértelen, kicsinyded, keskeny arczban! Elnézi őt, — a beavatottak fölényes, szinte kicsinylő nyugalmával, — hogy elbalról a kehellvel s a tányérkával, kiteríti a főhéér kendőt, bort és vizet vegyített az arany edényekben. «Sursum corda!...» Most, most megrezzenett mégis, — a kedves hangja esenditette szíven, mint drága varázsszó. «Csilling, csilling!...» Ah, hisz márküszőbön a csoda! Sétért e perczben, hogy ennyire gyorsan, ily hebehurgján, ihletetlen lélekkel. Térdre!

Fulladt suttagását hallom már a kánon igéinek, — ez örök szókának, miket változatlanul mondanak évezredek óta, millió oltárán a földnek, minden óra minden perczében, — a világ végezetéig. Most — most fogja szívetem az áhítat, — éltében egyszer megköszönthatom a hit örömet, a drága Malasztot, mely a szentekkel jár éltük minden órájában. Egyszerre meg tudom érteni a szentek életét és halálát! Hisz úgy nincs unalom az igék egyhangúságában, — ha érzéssel itatott minden szó. Mért is ne mondanók mindig ugyanazt, — hisz mindez szimbólum csupán, hisz oly keveset mondhatunk úgyis és sohasem az

igazit; jobb is, ha komolyan egyhangú, me-revvé szentült, értelmetlen, mert értelmefölötti igékbe ömlik e nagy, lelki eláradás.

„Ez az én testem! Vegyétek és egyétek!... A pillám se rezzen, semmi se történt, és már ő van az oltáron, — ő maga, a Magasság-beli... „Mi akadályoz abban, hogy higyjem?“ — ütődik fel egyszerűn, könnyítőn ez üde gondolát, mikor az oltár szolgálja tédre hull a Kenyér előtt. Csilling, csilling! — intenek készletön az ezüst csegettűk daloló, friss nyelvei. Tédre, tédre! Mélyen lekonyulnak a fiatal, szűzi fők, mint a nyár szép buza-szárai az alázat és teliség terhe alatt. És ak-kor újra látom közöttünk az asszonyt, — föl-emelt, illetődéstelen, sápadt arcával, — nagy-ranyított, tudatos szemiei ragyogásával. — Mit keres ez miközöttünk?

A pap fölajánlja a bort is, megáldja, meg-büvöli erős, fehér kezei mágikus mozdulatai-val. „Ime, az én vérem!“ és térdrehull előtte. „Csilling! Milyen különös volt e szó harsa-nása most! Az asszonyra nézek lopva. Kap-csos könyvét ölébe ejtette kissé, elefántosont-szinű arca fölemelve és szemiei varázsontó, sajgató, részeg nézésével, csak félig kivillanó pupillái reszketésével csüggy a szent edényt magasra tartó kézen... Valami megvillan ben-nem e perczen, — valahogyan egynek érzem e kettőt, — e szemek és kezek varázslatát, a légies, megfoghatatlan hatásokat, — az emberlelévelé títkáit és egymásélevés títkáit, — a fogantatás csodáját kenyérben, borban és vér-ben. Mily emberi, isteni, csodálatos és termé-zetes mindez. És az egyház!...

A pap megtöri a kenyeret, borba ejti egy darabját, — a ministráns friss, készséges gye-rekhangja megint felcsendül felelgetőn. „Agnus dei...“ És mellünket verjük. „Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjji, de csak egy szóval mondjad és meggyógyul az én lel-kem! A feltétlen, alázatos, feléggő és felol-vadó szerelem örök szavai ezek! Isten szerel-me!...

Már áldozott; — nemes, szép, tisztult moz-dulatokkal jelképezve az evést és ivást. Most öblíti kétszer és tisztára törüli a kelyhet, — a ministráns komolykodó készséggel czipeli balra a könyvet. „Ite, missa est!“ Megáld és elboocsájt, — a bűvöletnek vége. János igéi hallatszanak megint a kezdetről és a levésről „Gratias! — felelünk, — az Urnak hála!...“ A pap lejön az oltárról és a lépcső legalsó fokán térdelve, pompázatos, profánul színhá-zias szépségű, de idegekbe ható hangján zengi el magyarul a Salvét. „Oh irtalmas, oh kegyes, oh édes szűz!“ — esdekel és ez a földi férfiú ravaszkodó játéka már. Nők hallgatják, — Éva földi leányai. Az asszony hátravetett fe-jén pompázva rezegnek a drága, fehér kalap-tollak. Tán búcsút intett a távozónak titkon?..

Vége! Ott messze a nagymise tart még, kar-inges papok járnak-kelnek, a zagyva csengé-tést elfojtja az előttünk tolongók csoszogása, járkálás, félhangos beszéd. Oly világias, tisz-teletlen, mutatványos mindez a nagy, kerek-ablaku, napvilágos templomban. Nem akarok figyelni, — inkább a zene hullámaival ját-szódok... A szép doktorné nesztelenül feláll, bicezentve köszönti fejével az oltárt és lágy

KOCH ANTAL, A GEOLOGIA TANÁRA A BUDAPESTI EGYE-TEMEN, KI MOST ÜNNEPELTE 40 ÉVES JUBILEUMÁT.

FIRCZÁK GYULA, AZ ELHUNYT MUNKÁCSI GÖR. KATH. PÜSPÖK.

A SZEMEM.

Az én szemem, hiába, keserű szem, Forrás, a mit oh százszor fölzarvartak, Hintettek már belé port, gázt és mérget, S rátükrözött képe a zivatarnak.

Mint ivó forrás körül sok titkos nyom: Körülfontja kis redők arabeszkje, Böles, gúnyos írás, fejtűző talányok, Kuszán áthúzza, megértve, megfejtve. Oh forrás, annyi kusza alagútból, Titkos utakról ajtója a földnek, Emlékszel még a földindulásokra, A kik odalenn vérzón dübörögtek?

Oh forrás, emlékszel-e minden szomjra, Mely rádhajolt s belégázolt habodba? S hogy beléd kést és véres kezét mostak, S hogy a Halál leplelt rád hullajtotta...

Oh fanatizmus, vörös lobogású, Gyűlölet forrón tajtékzó iszapja, S szerelem ódes, szent elborulása, Mindig buzogva, sohasem apadva...

Oh földszülőtte, égbénező forrás, Keserű szem te, égből földde málló, Torz csalfa tükrör, mindent megsíratva, Mindent torzító, búsan megtréfáló.

Oh föld és ég közt mindenek értője, S megbocsátója búsan mindeneknek, Száz évben egyszer nyíló roppant látás, Oh aloéja a kinyílt szemeknek.

Egy köfödéllel ha majd leborítnak, Majd véssenek rád egy szemet lehúnyva, Mert minden látásból csak az álom volt, Mit érdemes lesz végigmézni újra.

Bodor Aladár.

A KIFOSZTOTT VÁR.

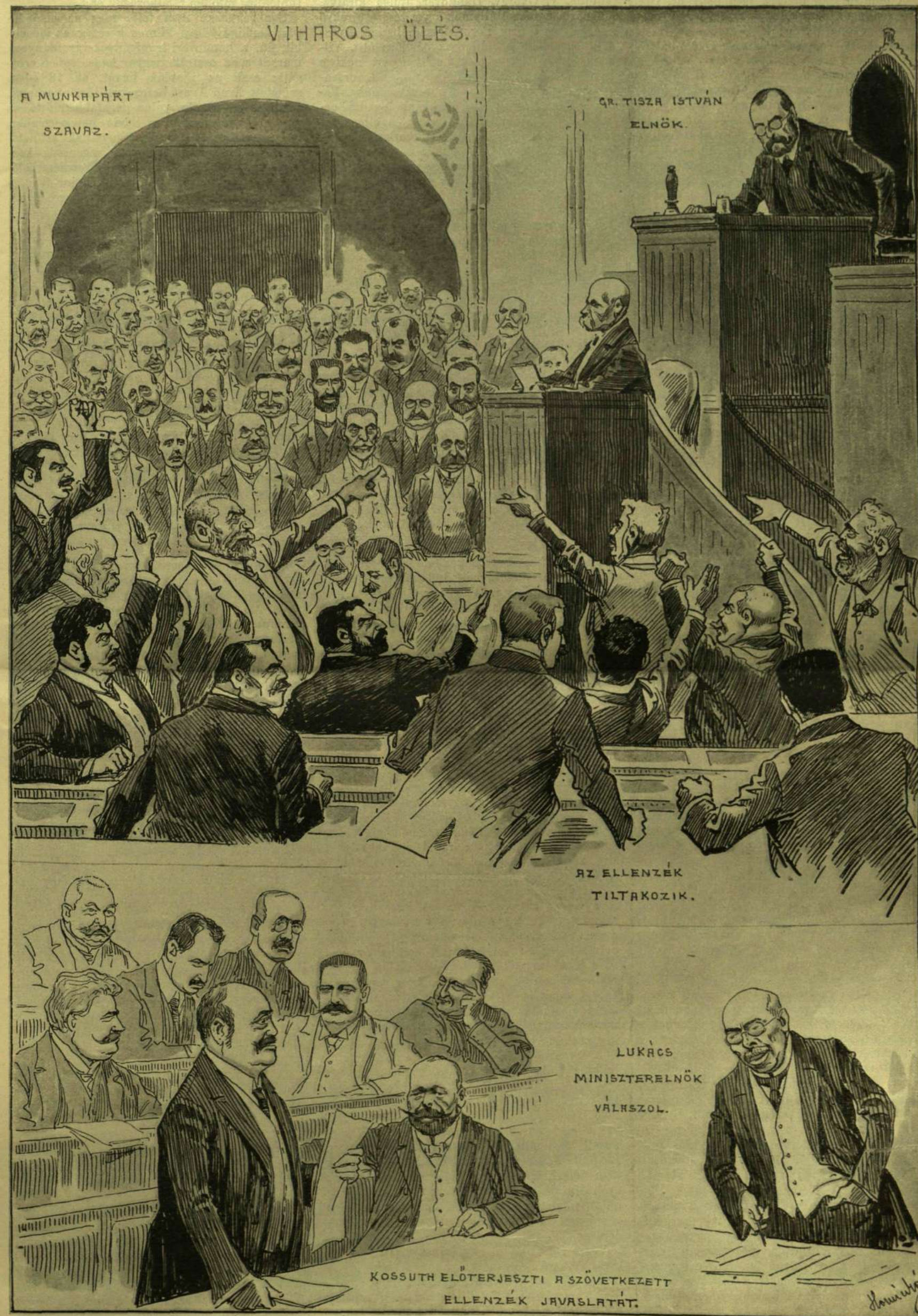
Ezen az álmos, nyári délutánon Nincs őrzője a régi mesevárnak, A titkos záruk felpattanva állnak S minden rejtelnek kulesít megtalálom.

Évezredes csudákat lát szemem... S a mit a kimondott szavak takartak: Halk rezdülését vágnak, gondolatnak, Világosan, tisztán lemérhetem.

Nincsen több rejtelny és nincs több titok. Atlátszó minden, mint a messzi ég, — A mi elmúlt és a mi jönni fog.

Két fáradt gesztus: élet és halál, Dicsőség, csók, minden oly egyszerű... A mesék vára kifosztottan áll.

Kárpáti Aurél.

A CUMBERLAND-TRAGÉDIA.

A Cumberlandi herceg igen nagy úr. Őseit a Karolingok korából származtatja, ő maga vérbeli rokona Európa legelőkelőbb uralkodóházainak. És roppantul gazdag. Ővé a hatvanmillió Welf-alap, Európa egyik legnagyobb családi vagyona, melyet kilencszáz évvel ezelőtt örökölték ősei estei Albrecht Azzo hercegtől, ki a Welf Kunigunda hercegnővel kötött házassága révén jutott e gazdagsághoz a tizedik évszázad végén. Ővé lett öröklés útján a huszonegyedik évvel ezelőtt elhalt Vilmos braunschweigi hercegnek egész magánvagyon, műkincsei és könyvtára, a Welf-könyvtár. Királyi hercege Nagybritanniának és Irlandnak s csak egy szót kellene kimondania, hogy Braunschweig uralkodó hercege lehessen. Harmincegy év óta várják tőle ezt a szót, atyjának halála óta. Ez a szó elismerése lenne egy állapotnak, melyet a történelem negyvenhat éve elismert. De ő nem mondotta ki soha. Ellenkezőleg, újabb meg újabb ünnepélyes tiltakozással kötötte magát ahhoz a fel-fogásához, hogy Hannover királyságát 1866-ban jogtalanul foglalták el és kebelezték be a poroszok, mert a hannoveri királyság az atyjáé, V. György királyé volt Isten kegyelméből s ugyanazon a jogcímen illeti meg őt s utódait. És ebben a hagyományban nevelte két fiát, kiknek elseje, György Vilmos braunschweigi és Lüneburgi herceg majdan a Cumberlandi hercegség, a Welf ház s Braunschweig és Lüneburg hercegség örököse s a királyi Hannover trónkövetelője.

Ez a György Vilmos herceg a friesacki automobilszerencsétlenség áldozata. Már a honlanságban született Gmundenben. Ausztria-

hoz és Ferenc József királyhoz a trónjavesztett királyi családot saját balsorsának emléke kötötte. V. György, Hannover utolsó királya, ellenzte a német államok egyesítésére törekvő mozgalmat s nem Poroszország, hanem Ausztria és a délnémet államok pártjára állt. Vilmos porosz király ezért hadat üzent neki s győztes háború után elűzte trónjáról, országát pedig beolvastotta a porosz államba. Ferenc József király tárt karokkal fogadta országának vendégeül a hű barátot s ellenségének áldozatát, és viszonya a Cumberland-családhoz nem változott meg akkor sem, mikor ő maga kibékült és szövetségre, törhetetlen barátságra lépett a volt közös ellenséggel.

Mióta Ferenc József király a Hohenzollern császárok leghivebb barátja és szövetségese lett, bizonyos szentimentalizmussal ujjalt meg időről-időre az a hír, hogy ki akarja békíteni a német császárt a Cumberlandi herceggel. Néhány hónappal ezelőtt is emlegették ezt, mikor a német császár, Korfuba utaztában, meglátogatta királyunkat, két évvel ezelőtt meg éppen mint bekövetkezendő tény hirdették, hogy Vilmos császár születésnapjára ajándékul fogja adni a 89 éves Ferenc József királynak a Cumberlandi herceggel való kibékülését.

De hát ez képtelen beszéd volt. A német császár személyes érzelmeinek semmi köze sincs az ily kibéküléshez. A császár nem személyes ellensége a Cumberlandi családnak, de Hannover nem adja, nem is adhatja vissza neki.

Ernö Ágost Cumberlandi herceggel II. Vilmos császár csak egyetlen egyszer beszélt: tizenhét évvel ezelőtt váltott vele néhány szót a legnagyobb nyilvánosság előtt Bécsben, Albrecht királyi herceg temetésén. Politikai beszélgetésük sohasem volt egymással, még titok-

ban sem. Egyébként, úgy mondják, nem is a császár, hanem a Cumberlandi herceg tört ki tüntetőleg minden találkozásuk előtt.

S a békülésre nem tette meg az első lépést senki. György Vilmos herceg, az idősebbik fiú, a hannoveri trónigények várományosa maradt s az osztrák-magyar hadseregben szolgált; csak az ifjabbik fiúval, az 1887-ben született Ernő Ágost herceggel történt valami, a mi megnyithatta volna legalább előtte az utat a braunschweigi uralkodó hercegséghez, melyet a Welf-ház uralkodójogainak szünetelése folytán huszonhét év óta régenesség kormányoz. Tudniillik Ernő Ágost herceg belépett a bajor hadseregbe s mint bajor tiszt, a német birodalmi alkotmány alapján állott, míg bátyja megmaradt a hannoveri trónigények várományosának.

De György Vilmos herceget áldozatul követelte a friesacki automobil-szerencsétlenség s a Cumberland-ház tragikus dilemma elé került. Ernő Ágost hercegre elhalt bátyjának öröke vár. Ha átveszi, reá száll a hannoveri trónigény s a Cumberland-család második is elveszti a még vissza se nyert braunschweigi hercegséget. Ha nem veszi át, a hannoveri királyság eszméje atyjával, a most élő trónkövetelővel sirba száll.

Vajjon lesz-e kibékülés most a Cumberlandok és a Hohenzollernek közt? A látogatás után, melyet az ifjú Ernő Ágost herceg a minap tett Potsdamban a német császárnál, megköszönni részvétét a Cumberlandok iránt, sokan — a tájékozatlanok — azt mondták, hogy lesz. Személyes kibékülés? Arra nincs szükség. Államjogi alapon? Annak Hannover az ára. Ha csak a potsdami látogatásról van szó, attól maradhat minden a régi. — a.

WILBUR WRIGHT.

Az aviatikának gyásza van. Wilbur Wright, az idősebbik Wright-fivér, az első repülő ember meghalt.

A Wrightek a mai repülőgépek, az aeroplánok megalkotói. Nem tulajdonképeni feltalálók ők. Repülőgépet már csináltak előttük is, éppen úgy, mint a hogy korunk nagy találmányainak mindegyike több ember nevéhez fűződik. De ők voltak az elsők, kik a repülőképes aeroplánt megszerkesztették és kifogástalanul repültek is vele.

Hogy ez mit jelent, azt általában kevéssé tudják méltányolni. A nagyközönség szemében a feltalálás misztikus valami: pillanat szüleménye, egy szerencsés gondolat, melynek kivitele alarendelt mechanikus munka. Körülbelül ezen alapon vannak a szabadalmi törvények is megalkotva, melyek a feltalálói munka értékét szintén hamis nézőpontból értékelik. A valóságban ez másképp van. Kiseb, részletekre vonatkozó találmányok lehetnek a pillanat szülei; de korszakalkotó dolgokat csak a minden részletkérdéssel való megbarátkozás, hogy úgy mondjam: a feltalálónak problémájával éveken, sőt évtizedeken való lelki együttélése hozhat létre.

Klasszikus példa erre a repülőgép fejlődése. Az aeroplán eszméje nem új. A múlt század ötvenes éveiben már csináltak erre vonatkozó terveket többen, közöttük Hiram Maxim, a gépfegyver zseniális feltalálója, Gangley, a tudós amerikai professzor, Kresz bécsi mérnök építették komoly, nagyméretű aeroplánokat, s a jelen század eleje óta, tekintve az automobil-motor fejlettségét, az aeroplán megalkotása mindenkinek módjában volt. S hogy mégis a Wrightek voltak az elsők, kik repülni tudtak: az egészen természetes. Mert ők nem hazulról hozták, talán zseniális, de gyakorlati követelmények híján való ideákkal akarták megoldani a problémát; de lementek Dél-Karolinába és a Kitty Hawk pusztaságain a már Lillienthal és Chanute által megszerkesztett siklókészülékkel mindenekelőtt ismerni akarták a levegőt. S miután több másodperces siklórepüléseken a levegő viselkedését megismerték s az egyensúlyozáshoz föltétlenül szükséges oldalegyensúlyozót, gauchissementet megszerkesztették: a motor beépítése semmi különös nehézséget nem okozott, s mindjárt első repüléseik sikerültek. Körülbelül éppen ilyen természetes, hogy Európában Santos Dumont,

a léggömbökön, kormányozható léghajókön át a repülőgép lehetőségének tudatig jutott francia sportember repült először.

A találmányok történetére jellemző, a mi ezután történt. A Wrightek bemutatatták gépüket több amerikai pénzembernek. Ezeknek a repülés ténye imponált ugyan, de a géptől mégsem várták a repülés megoldását. A mint hogy a Wrightek maguk sem állították azt. Ők, kik annyira ismerték a levegőt, ismerték az aeroplán két fő hibáját, melyeket lehet ugyan egymás rovására kissébbíteni, de egészen eltüntetni nem. Ezek egyike a szél iránti érzékenység, melynek azonban egy egyszerű, de hatásos ellenszere van: a sebesség. A 160 kilométer sebességgel repülő Deperdussin monoplánra a szél már úgyszólván hatástalan. A sebesség növelésével karöltve jár azonban az aeroplán másik hibája. Az ily géppel való leszállás, mely csak a repülési sebességnél alig kisebb sebességgel történhetik, meg nem felelő területen állandó veszedelemmel jár.

Két dolgot azonban az élelmes amerikaiak sem vettek észre. Először azt, hogy a repülésnek pusztán ténye oly nagy esemény, hogy azt az emberiség méltóképpen meg fogja ünnepelni. S ez az ünnepelés tart már öt év óta: ez a jelen aviatikája. S most, midőn az ünnep már-már a múlt: új, hatalmas pártfogója akadt az aviatikának. A társadalom egy tényezője, mely előtt az elérhető nagy eredmények mindenképpen megérik a vele járó kockázatot: a katonaság.

A francziák így gondolkodtak. Mindkét tulajdonság, úgy az ünnepelés, mint a katonaság, annyira tartozéka a francia karakternek, hogy nem csodálkozhatunk, hogy az aviatikának hazája lett Franciaország. Santos Dumont első repülései után teljes erővel megindult az aviatika. Jöttek a Voisinek, Farman, Esnault Pelterie, Bleriot. Csak a Wrightek nem voltak sehol. Hallani lehetett róluk már évek óta, de látni nem lehetett őket sehol. Az olesó német élcelődés el is nevezte őket «fliegende Brüder» helyett «ligende Brüder»-nek.

Vége 1908 őszén, egy francia pénzesoport bívására, megjelent Európában Wright és a La Mons melletti Auvoursi mezőkön megkezdte repüléseit. Felejthetetlen szép repülések voltak ezek. A tízperces francia rekordok idején órákat töltött a levegőben, a mai repülési készség minden rutinjával.

A Wright-szabadalmak kihasználására fran-

czia, angol és német társaságok alakultak. Ezzel természetesen megkezdődtek a műszaki üzemenknél szinte elkerülhetetlen szabadalmi perek. A Wrighteket nagyon kellemetlenül érintette ez. Nemesak azt kellett látniok, hogy fáradságos munkájuk eredményét mindenki használhatja, de a folytonos tárgyalások izgalmai alkotóképességüket is nagy mértékben hátráltatta. Panaszosan írja Wilbur Wright, Hevesy Vilmos Bleriot gyári igazgatóhoz írott levelében: «it is always easier for deal with things, than with men»: mindig könnyebb tárgyakkal vesződni, mint az emberekkel.

Az aviatika további fejlődésében a Wrightek nem váltották be azt, a mit a közönség várt tőlük. Míg mások seberényen dolgoztak, ötven, száz, százharmincz lóerős motorokkal, a Wright-gép csekély változással ma is ugyanaz, mint a melylyel a Le-Mans-i repüléseket végezték. Az emberek pedig felületesek, de mindenekelőtt kényelmesek. És milyen kényelmes volt ezt mondani: a Wrightek nem produkálnak semmit, gépüket megépítették, de ezzel alkotó képességük kimerült.

Nem ismerem a Wright-ek életét, hisz nemesak a távolállónak, de közeli ismerőseiknek is nehéz ez, oly elzárkózottan éltek Kitty Hawkban magányukban. De a Wright-ekre vall, karakterükhöz tartozik, hogy nem hagyták abba azt, a mit megkezdettek. Az aeroplánra nézve befejezve érezték feladatukat, de az aeroplán diadala, a vásári aviatika ujjongása között, nem mondták, de érezték, hogy még nincs meghódítva a levegő.

A múlt év őszén hallottunk a Wright-ek lebegő készülékéről, melyel motor nélkül több percig tudtak egy helyben lebegni. Ez még nem gyakorlati megoldás, mert a levegő lökészerű áramlásához van kötvé; de világosan mutatja a célt, a melyet szemléltetni oly könnyű: a vonat megáll a síneken, a hajó megáll a vizen; a repülőgépnek meg kell állani a levegőben!

Köszövény beszámoltak a Wright-féle csavar nélküli repülőgépről is, melynél a motor magukat a szárnyakat mozgatja. Ez már gyakorlatibb kivétel. Ezen mód, mivel kellemetlen feladatokat ró a motorra, nekünk, kik minden technikát alkotásban a motort nézzük, nem szimpatikus. Az állandó, nyugodt forgással bíró emelősavak biztatóbbak. De lehet, hogy Wright-ek, a levegő emberének mégis igaza lesz!

Zsélyi Aladár.

HÚSSZÁLLÍTÁS RENDŐRI FEDEZETTEL.

BÉRKOSIKON SZÁLLÍTJÁK AZ ÚRÚHÚST.

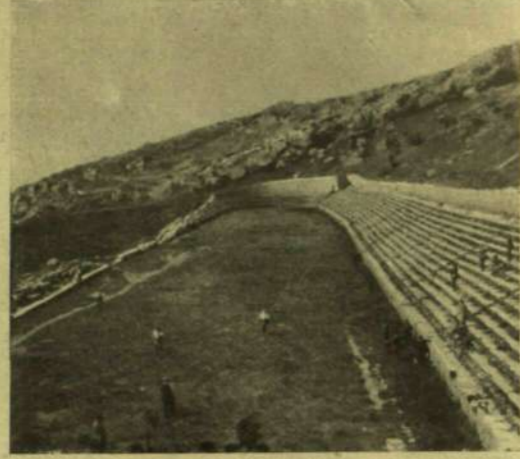
A LONDONI SZTRÁJK.

Underwood és Underwood fényképei.

GÖRÖG FÖLDÖN.

Az Erechtheion Athénben.

A Stadion Delphiben.

Agamemnon sírja és Atreus kincesháza Mykenaeben.

Sohasem szebb Görögország klasszikus földje, mélyesen kék ege, mint a husvét hetében, a mikor az idegenek egész légiója kel útra Hellasz felé. Mikor itt nálunk még elég kellemetlen hideg és esős volt az időjárás, ott örök verőfény, napsugár járta, sőt a melegből is derekasan kitélt, — bár Görögországban mindenütt a tenger mentén vagy a tengeren jár az utas, s a nagy meleget kellemesen enyhíti az örökké fujdogáló szellő.

Az idei husvétkor a Műgyetem tett tanulmányi kirándulást Görögországba *Hauszmann* Alajos, dr. *Hüttl* Dezső és dr. *Nyári* Sándor tanárok, *Kiss* László és *Walder* Gyula aszisztensek vezetésével, husz műgyetemi hallgatóval. Az út Bukaresten át vezetett vasuton Konstanczáig, innét egy pompás román hajón Konstantinápolyba, hol egy napig maradt a társaság, s alkalma volt az alatt a török főváros legszebb műemlékeit megtekinteni. Innét a Boszporuson s a Dardanellákon át Pireus-ig, Athen kikötőjéig hajóztunk, hol a társaságot az atheni műgyetem tanári karának és ifjúságának küldöttsége fogadta. A kirándulásnak némi hivatalos jellege is volt, a mennyiben dr. *Streil* György, a Bécsben székelő görög követ intézte a budapesti Műgyetemhez a meghívást, s gondoskodott az atheni fogadtatásról, melyen, minthogy az ünnepek alatt otthon volt, maga is résztvett.

A minthogy Athén, ez a pompás, kedves, fehér város, melyben majdnem minden ház fehér márványból épült, ép a husvét heteiben minden éjjel fényárban úszott, mivel a husvét ünnepe összeesett a szabadság évfordulójával. Ilyenkor egész Athén az egész éjjelt az utcán tölti, hol a villamos ivlámpák pazar fényt osztanak, s az apró, színes villamos körtek pittoreszk keretét adnak a csudás éjszakai képeknek. A kivilágítás fénypontja azonban a magasan fekvő, görög-tüzzel kivilágított Akropolis volt, majdnem perczenként változó színeivel. A háztetők, a szállodák terrasszai megteltek emberekkel, hogy innét a magasból élvezék a felejthetetlen képet, s nézzék a Likabettosz tetején kivilágított kolostort, hova a hívők gyalog zarándokoltak, kezükben az égő gyertyákkal és fáklyákkal, melyek apró tüze szinte összefolyt, mintha a hegyoldalon vékonyan folyó, izzó, mozgó láva folyt volna végig.

Az atheni nemzeti múzeum magában véve csuda. A ki nem látta a Schliemann által kiásott mykenai arany kincseket, a ki nem látta Phidias remek szoborműveit, melyek egy tágas termet töltenek meg, a pompás művészi tanagrai szobrocskákat, a régi görög kor cserépedényeit kitűnő képdíszükkel, az évezredekkel fenmaradt, felirásos síremlékeit, — annak nem lehet fogalma arról, hogy a klasszikus kor művészetének milyen gazdag gyűjteménye van itt felhalmozva.

Az utcákon, a tereken lépten-nyomon találkozik az ember a régi görög kor mesés alkotásaival. Itt a szelek tornya, a Lysokrates emléke, a Stadion, melyet egy görög polgár restauráltatott egy millió drachma költséggel, s mely 70,000 embernek ad ülőhelyet, a Dionysos-színház, de mindennek előtt az Akropolis, a Propylaeák, a Parthenon, az Erechtheion, melyek dokumentáris tanúságot tesznek a régi görög művészet nagyságáról. Emellett igazi gyönyört nyújtott az Akropolis magaslattól látható remek tájkép, mely Athént övezi. Háttul látjuk a phaleroni öblöt, aztán a Penteleon hegyesét, melyből 4000 év óta bányászta a görögök a fehér márványt, előttünk pedig a gyönyörű fekvésű pireuszi öböl, melynek vize oly sötét kék, a melynek tükrére aranyos sávokat szó a napsugár. A modern építkezéseket és a modern kikötői alkotásokat kivéve a helyzet nem változott, — a homokban még mindig él a régi görög kor szelleme, s elég anyagot nyújt arra, hogy elmélázzunk a régi Athénen és alkotó, nagynevű embereink, kik egykor itt küzdöttek Athén és Görögország nagyságáért és dicsőségéért. S ebbe a négyezer éves képbe beleszólt a modern technika. Mikor ott álltunk az Akropolis tetején, teljesen beleélt magunkat a régi görögök életébe, s csudába ott maradt remek alkotásaikba, a kék égbolton megjelent egy repülőgép. Patraszban szállott fel, átkelt a phaletoni öblön, csendes, nyugodt repüléssel haladt el fejkünk felett, elrepült a modern Athén felett, s kecses ívben szállott le a pireuszi öbölben. A nap lenyugvóban volt, s megsárgult régi oszlopoknak színe megaranyszínt, mikor lassan leereszkedtünk az Akropoliszról s visszatértünk a városba.

Négy napig voltunk Athénben, s aztán utaz-

tunk *Mykenaebe*, Schliemann dicsőségének színhelyére. Megtekintettük a régi emlékek maradványait, megnéztük Agamemnon és Klytemnestra kincses házát és sírját, — aztán elutaztunk *Korinthusba*, s *Istmusba*, az Istmus-csatorna végére. A *Türr* István háza most idegen kézen van, a híres csatorna részvénytársaság kezére került, mely ki fogja bővíteni. Hajónk az Istmus-csatornán át vezetett *Ilea* kikötőjébe, s innét kocsin mentünk a *Parnassus-ra Delphibe*. Az út pompás olajfaerdőkön vezetett keresztül, a lapályon szőlő terem, de a hegyek mind kopárak s csak a csudás természet szépség nyújt némi kárpótlást a szemnek a vegetáció szegénységéért. Delphi tulajdonképpen úgy maradt, mint régebben volt, s új csak a múzeum épülete. *Kastli* faluban kell megszállani, s innét tíz percz alatt elérni az ember a szent várost. A sikyoniaiak, a knidosi, az atheni kincses-ház, az atheniek csarnoka, az Apollo-templom, a Stadion romjai még megvannak, sőt a hely is, hol Pythia a triposzon jósoit. S a forró, napos időben hűsítő italt ad a klasszikus kor forrásvize, a *Kastliá*. A múzeumban a klasszikus kor ott kiásott remek szoborművei s egyéb műemlékei vannak elhelyezve. S miközben a déli verőfényben, vagy napnyugtakor bámultuk a páratlan szépségű tájképeket, a magasban kiterjesztett szárnyakkal megjelentek a vidék őslakói: az óriási sasok, az egyedül lények, melyek a csendes levegőt élénkítették.

A társaság visszatért Itéba, honét hajó vitte Patraszba. Innét mentünk vasuton *Olympiába*, mely a régi görög korban szentélyeinél fogva a legnagyobb tekintélyben állott, s első sorban híresek voltak játéka, melyeket több mint ezer éven át rendeztek itt a görögök Zeus tiszteletére. Itt volt Phidias műterme is. A műemlékek közül a Zeus-templom, a Heráon, a Philippeion, a kincsesházak, a Stadion maradványai gyönyörködtetnek. A szent város mellett emelkedik az olajfákkal dús *Kronos* hegye, melyen át vezetett az út *Arkádiába*. *Olympiát* a németek ásták ki, s a műkincseket, melyek közül Nike szobra, Praxiteles *Hermese* elsőrendű műkincsek.

Vissza mentünk Patraszba, hol felvett bennünket a *Lloyd*-hajó, s vitt Triesztig. Innét jöttünk haza. N.

A Zeus-templom Athénben.

Athenae kincsesháza Delphiben.

Wettisch Anior amateur fényképei.
A Theseus-templom Athénben.

NEMES MARCZELL GYŰJTEMÉNYÉNEK ÚJ KÉPEI.

Több ízben volt már alkalmunk Nemes Marcell gyűjteményéről beszámolni, mely tulajdonosának céltudatos vásárlásai folytán évről-évre gyarapszik nemcsak terjedelemben, de még inkább jelentőségében is. Gyűjteménye megjárta az elmúlt esztendőben Münchenbe, hol kiállítására nagy művészeti esemény számba ment. Kis időre hazakerült, mielőtt Düsseldorfba indult volna újabb diadalútra. Alkalmunk volt rövid ittléte alatt megtekinteni s oly meglepetésszerű gazdagodását tapasztaltuk, hogy olvasóinknak bizvást számot adhatunk róla.

Greco iránt ismeretes Nemes Marcell előszeretete. A nagy spanyol festő, kit Magyarországon mi ismertettünk először, mai nap egész Európa művészeti érdeklődésének középpontján áll. Valamikor a műtörténetek szeretője, exaltált, festeni alig tudó művészt látak benne, ma viszont a modern festészet első és legnagyobb előfutárjaként tisztelik. Nemes ismét szaporította Grecoinak számát. Egy érdekes szent családot vásárolt és megvette a Szépművészeti Múzeum képeznek pártját, mely ugyanazon rajzon belül egészen más, nehéz sötét színekkel, sokkal komorabban, de viszont erőteljesebben ábrázolja az angyali üdvözlés jelenetét.

Ugyanazok a fényproblémák láthatók *Tintoretto* művészetében is, igaz, hogy csak még csirájukban, mint *Greconál*. Nemes vonzódik is ehhez a nagy velencei mesterhez, kitől több első rangú képet szerzett újabban is. Különösen egy hármas arckép az, mely teljesen erejének tetőpontján mutatja a mozgalmass jelenetek hatalmas erejű mesterét. E kép is arról tanuskodik, hogy az arcképfestő *Tintoretto* háttérbe szorítja a nagy kompozíciókat festőt. Alig volt a művészetben más társadalmi osztálynak oly öserejű és hatalmas arcképfestője, mint a melyen velencei patricziusoknak *Tintoretto* volt. Képein meglevénedik ez a szeniálisan kalmárszelleme erőszakos, büszkén a világbatekintő, hódító faj, mely

Rembrandt: Öreg ember.

óriási akaraterejével mindenre képes volt, még a velencei nagy művészet létrehozására is.

A beeső fénynek a rubák hajlásán elsikló sugarát festették a *Bassanók* is. Nemes ezektől is vásárolt. Velencejéről emlékezni fogunk a genrékszerű szentképekre, melyeknek naivitása ma is közel áll még hozzánk, míg festői tulajdonságaik szintén a pleinair problémákkal küzdő újkor művészet őseivé avatják őket. Nemes *Jacopo Bassano* da *Ponte* képe a pásztorok imádását ábrázolja. Érdekes, hogy ezt a képet *Greco* velencei tartózkodása alatt lemásolta, nyilván mert kolorisztikus és fényproblémái érdekelték.

A legnagyobb velencei művész sem hiányzik immár a gyűjteményből. *Tizian*tól egy férfi arcképet mutat be, mely sajnos, szenvedett a helyreállítás következtében. De különösen a kezek festése azt mutatja, hogy az emberi test

életteljességének nem élt nagyobb mestere *Tizian*nál.

Az olasz mesterek képei között még egy gyönyörű *Mainardit* és egy *Boticellinek* tulajdonított képet említünk fel.

Hans Baldung Griennek itt látható képe, a *Venus* és *Amor* meghaladja múzeumunk *Baldung* képeinek kvalitásait. *Dürernek* érzékes világfelfogású kortársa a német művésztörténetnek egyik legérdekesebb jelensége. Az első, ki húsnak tudja megfesteni a húst, de mivel még nagyon is benne él a mult asketizmust hirdető eszméinek körében, mindig valami csöndesen izzó, a bűn fogalmával átszőtt érzékiséget, valami lidércnyomásszerű incubuszellemet visz bele ábrázolásaiba. Tud nagyvonalu lenni, de viszont groteszk is, naturalista módon szeretné látni, de mégis stílizál. *Nemes Baldung* képe egyik szenzációja lesz a külföldön is a gyűjteménynek.

Egymásután nagyobb és nagyobb meglepetések érik majd a látogatót. *Rubensnek* két kis képét láthatja, melynek értéke mintha fordított arányban állna nagyságával. *Mig* a női arckép az arcz anyagszerűségével tűnik fel, a másik, mely a sirbátételt ábrázolja, színeinek lágy finomságával lep meg. Mindkét kép vázlatosnak látszik, a mi könnyedebbé teszi őket a legtöbb *Rubens*képnél. *Van Dyck* is képviselve van *genovai* korának egy közelebbi képével. *Ter Bechnak* kis képén meglepő színösszeegyeztetést figyelhetünk meg, egy *Teniers*képen a mester szindúsabb korának összes színélénységét, *Franz Hals*nak egyik legjobb arcképét látjuk *Nemes* gyűjteményében. *Hals* mint portraifestőt egészen bátran *Rubens* felé helyezhetjük. Jobban a háttérben tudott maradni, inkább fel tudja bennünk kelteni a csalhatatlan biztossággal ábrázolt jellem illúzióját, mint *Rubens*. Ez a *Hals*, melyet reprodukcióban közlünk is, bámulatos frissen maradt meg, alig sötétedett be valamit.

Rembrandt sem hiányzik. Két kis képe van *Nemesnél*, mindkettő emberfejet ábrázol. Mind-

Renoir: A művész.

Courbet : A hullám.

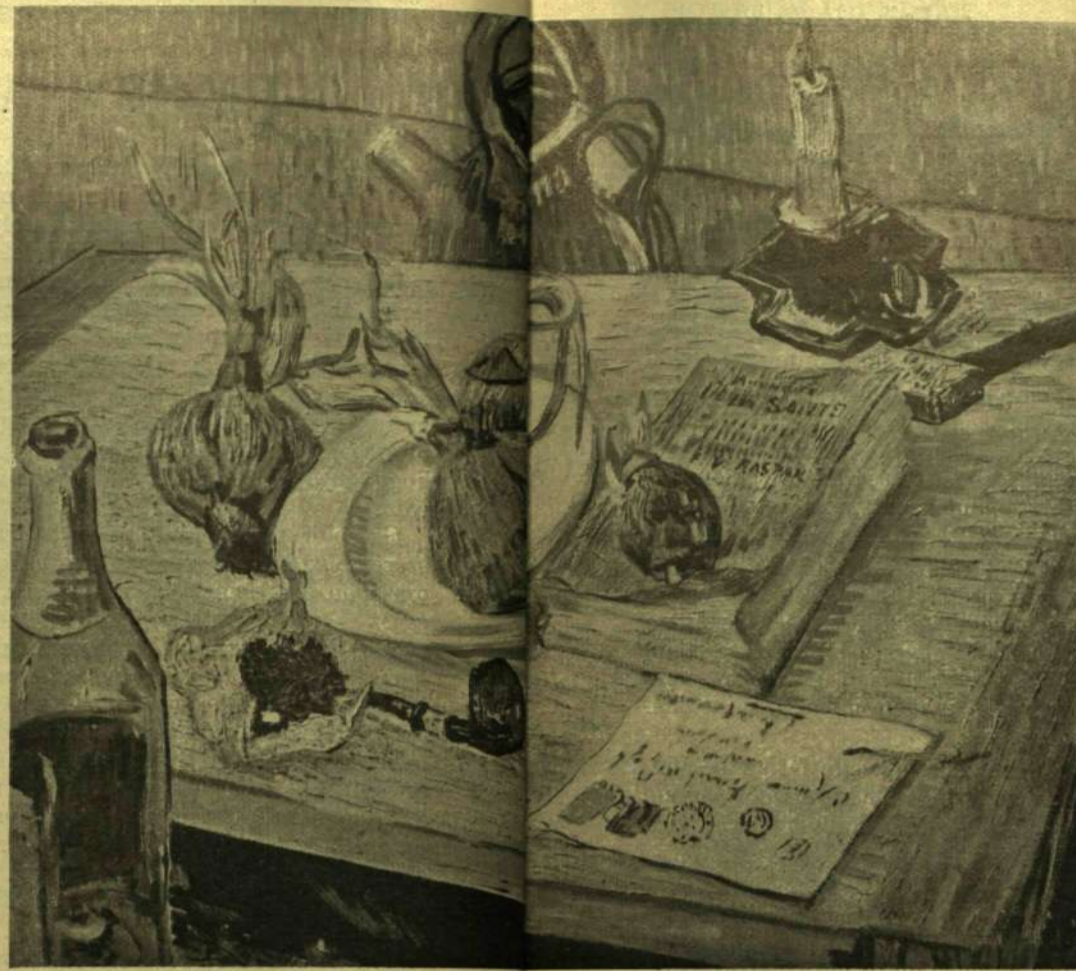
kettő abban az aranybarna tónusban fürdik, mindkettő azzal a lelki elmélyedéssel és fensőséges technikával van festve, mely a nagy magabamélyedő hollandit oly magasra emelte. Említsük még meg Koninck egy mélytávlatú képét és Keijsernek egy szép arcképét is.

Nem csekélyebb mértékben teszi érdekessé a gyűjteményt a francia képek szaporodása sem. Chardinnek egy méreteiben nagy képe méltán helyet foglalhatna a Louvre La Caze szobájában. Nemest alighanem a csendéletek iránt érzett vonzalma csábította megvásárlá-

sára. Gyűjteménye, mely jó németalföldi csendéleteket is tartalmaz, érdekesen is mutatja be a francia csendélet-festés fejlődési vonalát. Chardin-Manet-Renoir-Van-Gogh-Cézanne az egyes állomások. Cézannének a legnagyobb csendéletfestőnek képeivel is szaporodott a kollekczió. Egy halványkékes színű aktábrázolása is látható, egyike azoknak, melyek oly mély forradalmat keltettek a ma művészetében s utat mutattak a jövőre.

Gyarapodott a Courbet gyűjtemény is. Négy választanunk a múlt század egyik legerő-

teljesebb francia festőjének itt látható jó képei között. Egy kitünő női aktkép, egy hullámtörés, egy erdei táj a legkiemelkedőbbek. Az emberi alakot ábrázoló képek itt is meggyőzően mutatják, hogy Courbet volt az, ki Franciaországban elsőkön törte szét a konvencionális alakábrázolás eloptatott sablonjait. Egy oly nagyszerű kép mint Manetnek itt látható amazonja még tovább visz a szuggesztív egyszerűségű emberábrázolásban. A másik Manetkép, a Rue de Berne pedig bátran az impresszionista meglátás és ábrázolás típtí-

Vendélet.

sának nevezhető. Egyike azoknak az impulzusoknak, melyek később Pissarróban a párisi városi képek egész sorozatát fakasztották.

Egy-egy Delacroix, Gauguin, Daumier egészíti ki a francziák sorozatát és tanuskodik a francia művészetnek arról a kimeríthetetlen gazdagságáról, mely alig egy-két esztendeje majdnem teljesen ismeretlen volt közönségünk előtt s melynek egyik legszebb képviselőjét éppen kiemelés végett utoljára hagytuk ez ismertetésben. E kép Renoirnak egy festménye. Nem tartozik az irodalomban ismertetett képek

Cézanne : Csendélet.

közé, mert családi tulajdonban volt, míg Nemes a múlt hónapban meg nem vette. Thémája az, melynek megoldására minden újabbkori nagy francia festő törekedett: két-három embernek a szabad természetben ábrázolt együttese. Ezt a témát akarta leküzdeni legelőbb Courbet, utána Manet is. Renoirnak e képe már teljesen megoldottnak, hiány nélkül mutatja ezt a témát, melynek művészi szépségei és teljesen soha ki nem aknázható lehetőségei éppen úgy lebilincselik a ma művészt, mint a múlté az emberi ala-

kokkal kifejezett vallásos ábrázolások. A teljesen könnyeddé stilizált pleinair festésnek minden finomságát mutatja e kép, a zöldes kékes színek halvány színskálájának minden finomságát, a modern megkomponáltságnak és természetességnek, az impresszionista meglátásnak minden meglepetésszerű voltát. Azok közé az alkotások közé tartozik, melyek egy pillanat alatt születetteknek látszanak, melyek teljesen feledtetik a fáradságos emberi munka melékét.

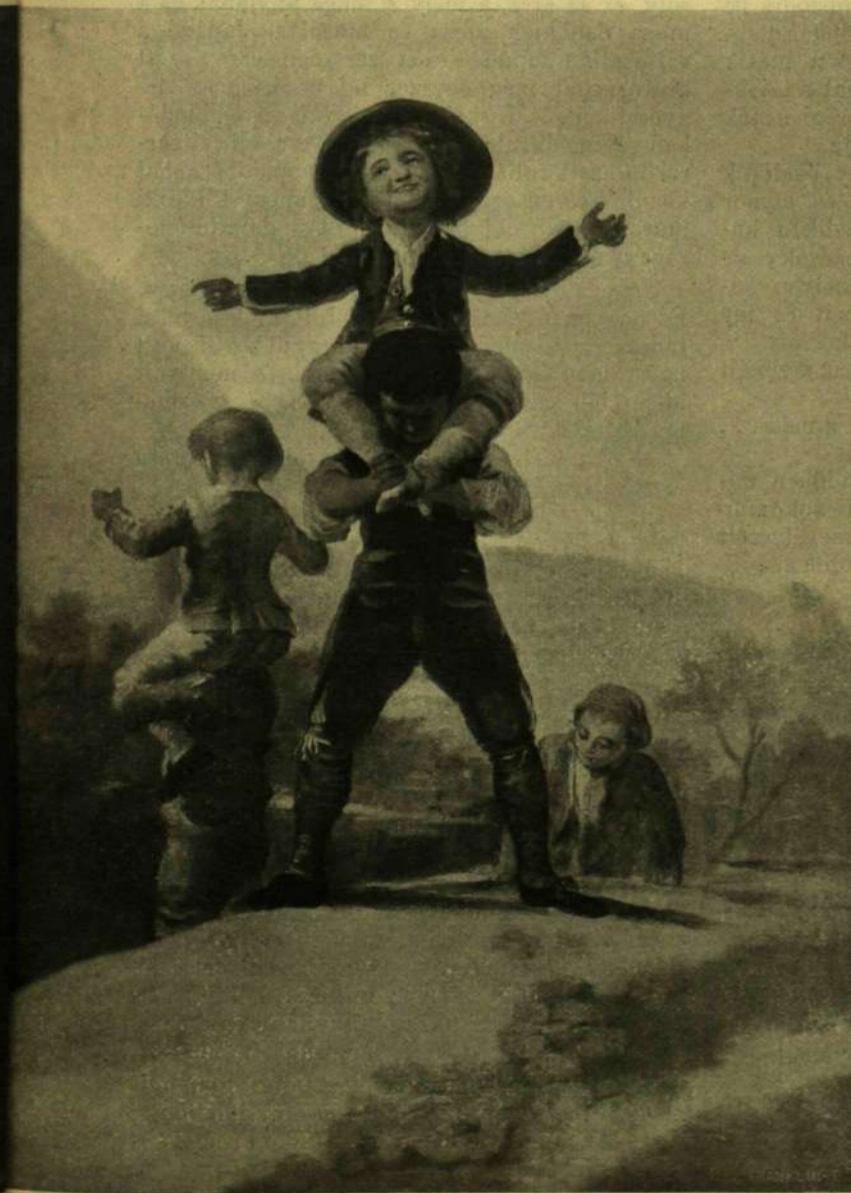
Farkas Zoltán.

Corot : Női arckép.

Rubens : Női arckép.

Goya : Játszó fiúk.

Frans Hals : Férfi arcképe.

A CSATA.

(Folytatás.)

Regény. — Irta Claude Farrère.

— Nem. Egy bergèren ülve fogadott, egy XIV. Lajos korabeli stílusú szalonban, egy zongora és egy aranyozott keretű tükör között.

— Oh!
— Igen. Máskülönben okom van azt hinni, hogy Joriszaka marquise ugyanannál a szabónál dolgozott, a kinél maga.

— Maga tréfál...
— Nem tréfálok.
— Joriszaka marquise nem volt kimonóba és obiba öltözve?

— Nagyon elegáns tea-gownba volt öltözve.
— El vagyok ámulva. És miket mondott magának Joriszaka marquise?

— Ugyanazokat a dolgokat, amelyeket maga is mond, ha idegent fogad.
— Beszél francziául?
— Akárcsak maga.

— De hisz akkor elragadó asszony... François...
— Jean-François, ha szabad kérnem.

— Nem, soha! Ez is a maga népies izlése. François — így sokkal előkelőbb. Azt mondom, François, kedvesem, kérem, ismertessen meg ezzel a Joriszaka marquiseal.

Felze, a ki eddigmosolygott, kissé összeresztent.
— Oh, — mondotta elváltozott, fanyar, csaknem keserű hangon. — Betty, nem elég ez az egy papagály a kalitkájában?

— Fejével rosszalólag intett Miss Vane felé. A kisasszony meg se rezrent.

Mrs. Hockley azonban felkaczagott.
— Papagály! Ezt a szót igazán mulatságosnak találom. De micsoda féltékenység ez? Olyan neveléses maga, kedvesem, hogy még nőket sem tűr meg mellettem?

Egyenesen ránézett nagyszerű fényes szemével s a fogai csillogtak félig nyitott szájában. Vidámsága hasonlított egy szép ragadozó állat étvágyához.

Felze hirtelen méregbe jött és egy lépést tett feléje. Az asszony megvetőleg hajtotta oldalra homlokát és mintegy kihivólag megsimogatta Miss Vane haját.

Felze megállt és elsápadt. Most az asszony tett lassú mozdulattal egy lépést ő felé és hirtelen jobb kezét nyújtotta a mozdulatlanul álló férfinak.

Felze habozott. Az asszony azonban nem nevetett már. Valami keménység vonta össze arcvonásait. Élénk, kegyetlen és egyúttal érzéki mozdulattal végigsimította ajkát a nyelvvel. Felze még jobban elsápadt és alázatosan meghajolt, hogy megcsókolja a feléje nyújtott kezét.

VIII.

Az Iseult délfelé fordította orrát. A hajó baloldalán levő szobája ablakából kikönyöklöve, Felze látta egész Nagaszakit az O-Szuvá dombon levő Jáspis-ló templomától egész a füstös műhelyekig, melyekben a város az öböl irányában folytatódik.

Reggel volt, eső után. A szürke égről még felhőfoslányok ereszkedtek le a dombokra. A fenyőfák, cedrusok, kámporfiák és jávorfiák zöldje még frissebbnek látszott ezalatt a nedves vata-köpeny alatt. A cseresznyefák rózsaszínű hava finomabban ragyogott. A temetők, melyek a város fölött terpeszkednek, tisztábbaknak mutatták esőviztől mosott kis fejfáikat. Csak a házak födelei halmozódtak rendetlenül a part mentén, mindig egyforma barnán és kéken, a fény és árnyék játéka nélkül. Fénytelen cserepeiken nem játszott nap sugar.

— A tájképfestőknek — gondolta Felze — alappjában véve ugyanazok az örömeik vannak, mint nekünk. Egyforma élvezet lefesteni ezt az ázott tavaszt vagy egy tizenhat éves leány arcát, a ki tegnap sirdogált első kis szerelmi búja miatt...

Főlélt az ablak mellől és leült a rajzoló asztalához. Néhány vázlat volt rajta, azok közt lapozott.

— Hm — mormogta.

Félrevetette a vázlatokat:

— Volt egy kis tehetségem, egykor. Még most is maradt belőle valami... valami kevés...

Végignézett a ritka fajtájú fával burkolt négy falon. A szoba fényűzőn és úgyesen volt be-

rendezve, hogy szűk téren mennél raffináltabb kényelmet nyújtson.

— Börtön — mondta Felze.

A nélkül, hogy fölkelne volna, az ablak felé fordította tekintetét.

— Ime, itt vagyok egy exotikus és csinos városban, egy nép között, amely a függetlenségéért harcol és amelynek képességei bravur, elegancia és udvariasság dolgában félreismerhetetlenül növekszenek ennek a hareznek a lendületében. A véletlen közelről megláttatta velem ennek a népnek arisztokraciáját, hogy megcsodálhassam kedvemre azt az izgató látványt, melyet ősi őstörőneinek új nevelésével való birkozásra nyújt. Egy másik véletlen révén újra megtaláltam Cseu-Pé-it, ennek az ázsiai laterna magicának filozofikus mutatóját. És ebből a hármás jószerecséből, mely egykor megmámorosított volna, ma nem fogok semmit élvezni. Egyáltalán semmit.

Lecsüggesztette a fejét.

— Nem fogok élvezni semmit, mert a szemem mindig egy asszony észvesztő alakját fogják látni, a mely közém és a külső világ közé van vetve.

A tenyerébe hajtotta fejét.

— Egy ostoba, pedáns és bűnös, de szép nő képe, a ki tudja, mikor kell úgyesen odanyújtani nekem és megtagadni tőlem az ajkait. Olyan jól tudja, hogy egészen el vagyok intézve, én, szegény számár...

Főlélt. Kibontotta a Nagaszakii ujságot, melyet az imént hozott be neki egy inas. Az aznapi táviratok legeljéül ezt olvasta:

Tokio, 1905 április 22.

Megerősítik, hogy negyvenegy orosz hajó elvonult Singapore előtt szombaton, folyó hó 8-án. Rozdesztvenszki vice-admirális a parancsnokuk. Negobotov ellentengernagy divízióját még nem jelezték. Hire jár, hogy Rozdesztvenszki Indo-China franciaia része felé fordult. Togo admirális rendelkezései titkosak maradnak.

Az ujság kiesett kezéből. Felze ismét az ablakra könyökölt.

Szél keletkezett, a mint gyakran szokott a nagaszakii öbölben, esős reggeleken. Az Iseult ekkor már orrával északnak volt fordulva. Felze látta az öböl nyugati oldalát, a mely szemben van a várossal. Ezen az oldalon alig van ház. A hegyek zöld ruhája könnyedén lehúzódik itt egész a tengerig. Ezek a hegyek csipkézettek, bizarrabbak, japániabbak, mint a másik part hegyei és jobban felidéznek azoknak a tájaknak képét, melyeket a fantasztikus régi festők festettek a kakemonók rizs-papírosára.

Ezen a nyugati oldalon egy völgy ékelődik bele a két domb közé, egy fekete és komor völgy, a melyből éjjel-nappal emelkedik a háromok sötét füstje, az üllök és kalapácsok csatogása. Itt van az arzenál. Ezen a helyen készíti Nagaszakii hajóit és hadi gépeit és így tettleg hozzájárul a Birodalom védelméhez.

Felze nézte a virágos hegyeket és az arzenált lábuknál. És ezt gondolta:

— Ez itt talán meg fogja menteni amazt...

Melancholikusan mosolygott:

— Mégis milyen kár! Abban az időben, amikor ez még nem volt meg, Joriszaka Miczuko marquiset arannyal himzett és biborral szegélyezett khinai selyemruhában festhettem volna le!

IX.

A palettával hüvelykujján Jean-François Felze hátrább lépett két lépéssel. A vászon barna alapján kidomborodott már az arckép, erőteljesen és finoman. És az európai ruha, daczára az arc keskeny szeméivel és inkább magas, mint széles szájával valódi kelet-ázsiai mosolyt mutatott, rejtelmes és nyugtalanító mosolyt.

— Oh, kedves mester, milyen szép! Hogy tud ilyen gyorsan és ilyen játszás-módon ilyen szép dolgokat csinálni?

Joriszaka marquise lelkesedve kulcsolta össze kicsi elefántesont kezeit. Felze megvetően fintorította el arcát.

— Ilyen szépeket!... Maga nagyon elnéző, asszonyom.

— Hát nincs meglegedve?

— Nem vagyok.

Összemérte az alakot és a képmását.

— Maga sokkal, nagyon sokkal csinosabb, mint a hogy le tudtam festeni. Ez itt... Iste-

... hiszen nem egészen rossz... Joriszaka marquise, ha megint tengerre száll és este bezárkózik a kabinjába, szemtől-szembe ezzel az arcképpel bizonyára fel fogja ismerni benne, habár elcsufítva is, azokat a vonásokat, a melyeket szeret... Én azonban a valóságnak jobb utánzásáról álmodtam...

— Maga nagyon követelő... különben még nem kész, még javíthat rajta.

— Soha életemben nem javítottam egy vázlaton, hacsak el nem akartam rontani.

— De higgye el nekem, kedves mester, ez a kép pompás...

— Nem az!

Felze letette a palettát és állát kezébe nyugtatva rendkívüli, makaes, mondhatni dühös figyelemmel vizsgálta az előtte álló fiatal nőt.

Ez volt az ötödik ülés. A festő és modellje között bizalmas viszony kezdett fejlődni. Nem mintha igazi beszélgetések következtek volna a merőben udvarias fecsegésekre; bizalmaságok még kevésbé. De Joriszaka marquise megszokta, hogy Felzet inkább jóbarát, mint idegen számba vegye.

Felze élénk mozdulattal vette fel az ecsetet. — Asszonyom — mondta hirtelen — nagyon szeretném a lehető legindiszkrebb kérdést intézni önhöz.

— A legindiszkrebbet?

— Igen és ha nem bátorít fel, nem is merném soha...

A marquise elcsodálkozva hallgatott.

— Mégis meg merem mondani. De előre is bocsánatot kérek. Hallgasson ide. Hogy ezt a munkát elkészítsem, még négy-öt napra van szükségem... Ha befejezem, lesz oly kegyes még néhányszor ülni nekem? Szeretnék a magam számára még egy másik tanulmányt is csinálni... Igen, egy másik tanulmányt magáról, a mi azonban, hogy pontosan szóljak, nem volna arckép... Ez itt arckép. Igyekeztem rajta megleveníteni azt az asszonyt, a ki, — teljesen nyugati, teljesen modern, inkább párisi, mint japán asszony. De nem tudok szabadulni egy gondolatától, attól, hogy ha maga egy felszázaddal hamarabb született volna, akkor is, bár merőben japán nő volna, mégis ugyanaz volna az arca és a mosolya... És ez a mosoly, ez az arc, a mely a maga anyjának és a maga ősnőinek arca és mosolya, Japáné a változatlan Japáné — ezt szeretném eszeveszett kívánsággal még egyszer lefesteni, más környezetben... Úgy-e, vannak valami régi ládában régimódi ruhái, lobogó újjú, családi címerrel himzett ruhái? Fölvenné a legpompásabbat közülök és én azt képzelném, nem egy 1905-iki marquise van előttem, hanem egy dajmio felesége a nagy változás előtti időből...

Aggodalmas tekintetet vetett a marquiserre. Ez nagyon zavarba jött és eleinte csak nevetni tudott, japán módra, mint a hogy akkor szokott nevetni, mikor hirtelen meglepték és nem volt ideje előkészíteni európaias, kevésbé gyermekt hangját.

— Oh kedves mester! De micsoda furcsa eszme! Igazán...

Habozva folytatta:

— A férjem és én nagyon örülni fogunk, ha kedvére lehetünk önnek. Majd keresni fogunk... Régi ruhám... nem hiszem, hogy... De kétségtelenül lehet...

Felze hirtelen közbevetette:

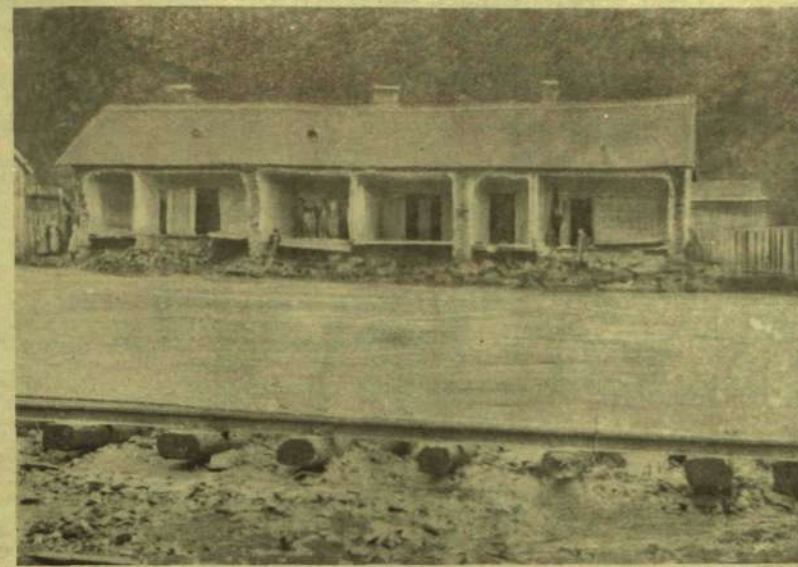
— A férjével majd beszéllek... Nem lesz hozzá ma szerencsém?

— Nem... Sétára ment barátunkkal, Fernan parancsnokkal... Gyakran járnak így együtt. Ma nem jönnek haza teára.

— Olvastam tegnap a nagaszakii angol lapban...

Megállott. A nagaszakii angol ujság kiegészítette értesüléseit az orosz flottáról, mely még mindig az annami oldalon horgonyzott, jelentette Togo admirális elindulását dél felé. Joriszaka marquise ezt talán nem is tudja. És illő dolog-e váratlanul tudásra adni egy fiatal asszonynak, hogy a férje háborúba indul?

Joriszaka marquise azonban teljes nyugodtsággal egészítette ki a félbeszakított mondatot: — Az angol lapban? Ah, tudom... Pánczélosaink indulásáról... Én is olvastam. Ez talán nem fog azonnal megtörténni, de bizonyára nem sokáig fog késni.

Damsberg R. féltetete.

RESICZAI HÁZ, MELYNK HOMLOKZATÁT ELSODORTA AZ ÁR.

Kátkbrenner Antal féltetete.

ELÁRASZTOTT KERTEK ÉS SZÁLLÁSOK KARÁNSEBÉSEN.

Damsberg R. féltetete.

OMLADOZÓ HÁZ A RESICZAI PÉTŐFI-SORON.

MENEKÜLŐK A KIRÁLY-ÚTON RESICZÁN.

A MAROSVÁSÁRHELYI GYÁR-UTCA, A HOL A VÍZ MÁSPÉL MÉTERES VOLT.

Ifj. Csankó Déla féltetete.

ÁRVIZEK MAGYARORSZÁGON.

Gátszakadás a torontálmezei Csobán, melyet az emberek hasztalanul igyekeznek homokzsákkal betömni.

Kocsis és Gugán esendőrök, kik életveszéllyel 40 embert mentettek ki az árvizből.

Látható biztosság-érzettel mosolygott. Felze csudálkozva kérdezte:
— A marquis nem száll hajójára induláskor?
A marquis tágra nyitotta kicsi szemét.
— De igen. Minden tiszt hajóra száll, természetesen.
Felze tovább kérdezte:
— Azt hiszi, csata lesz?

A marquise a világ legnyugodtabb mozdulataival simította végig úja hegyével a haját.
— Reméljük, csata lesz, nagy csata...
Felze gyors és biztos ecsetvonásokkal festett.
— Egyedül marad, asszonyom, férje elutazása után.
— Oh, nem először hagy így magamra...
És annyi japán asszony van ma az enyémhez hasonló helyzetben...

— Visszatér Tókióba?
— Nem, mert mindig közel akarok maradni Szaszebóhoz, mindaddig, a míg a háború véget nem ér.
— De Nagaszakiban, úgy hiszem nincsenek barátai, senkije, a ki kissé szórakoztatná, a ki enyhítené egyedüllétét?

(Folytatása következik.)

A pesti alsó rakpart viz alatt.

A Dunagőzhajózási társaság budapesti állomása víz alatt.

Az áradás Óbuda környékén.

ÁRVIZEK MAGYARORSZÁGON.

MILYENNEK KÉPZELIK PÁRISBAN A MAGYAR RUHÁT. (Magyar ünnepély Iturbe hercegnő párisi palotájában, főrangú résztvevőkkel)

SAKKVERSENY PÖSTYÉNEN.

Másfél évtizednél hosszabb ideje, hogy Magyarországon nem rendeztek nemzetközi sakkversenyt. A millénium idején volt Budapesten az első nemzetközi mestertorna; azóta sem mutatkozott az iránt olyan érdeklődés, a mely a sakk-kultusz leg-hivatottabbjait egy mérkőzés keretében összehozhatta volna. Pedig nálunk évről-évre nagyszámú az azoknak a száma, a kik e nemes játék iránt lelkesednek és van egy nagymesterünk, a kinek a hírneve világszerte és mindenfelé elismert. Most végre sikerült nemzetközi mesterversenyt rendezni Magyarországon: május 20-ikán kezdődött meg Pöstyénben. Méreteit, anyagát, résztvevőit tekintve egyike a legérdekesebbeknek, a melyek az utóbbi években lezajlottak. Ellenben az a nagy hiányszó van, hogy nem vesz benne részt a kiváló magyar sakkmester: *Moróczy Géza* és nincs a versenyzők között *Forgács Leo* sem, a ki pedig a fiatalabb mestergárda egyik legfigyelemre érdemesebb tagja. Ilyenformán tehát, most, hogy hosszú évek multával a magyar sakkközönség közt-

len közelről szemlélheti a legnagyobb, legkimagaslóbb sakkmezték mérkőzését, — meg van fosztva épen attól, hogy a magyar kiválóságok küzdelmét, erőfeszítését figyelemmel kísérhesse. Pedig a magyar mesterekre ez a verseny régóta nélkülözött, kedvező alkalom volt arra, hogy energiájukat minden zavaró körülménytől menten kifejthessék. A nagy mesterversenyeken, a hol minden a diszpozíciótól függ, igen sok esetben játszottak közre olyan körülmények, hogy az idegenben való lét egy kellemetlensége akadályozta a magyar mesterek játékerejük teljes kifejtésében. Az idegen mestereknek ezzel szemben megbecsülhetetlen előnye volt. Most végre alkalom kínálkozhatott volna a revánusra. Sajnos, nem történt meg.
A magyar sakkvilág így is képviselve van három névvel: *Balla Zoltán*, *Bárány Zsigmond* és *Breyer Béla* vesznek részt a versenyen. Mind a hárman kitünő sakkosok, de minden sovinizmust félretéve meg kell állapítani, hogy nem riválisai a külföldi nagymestereknek; semmiképen sem lehet remélni, hogy az első győztesek között szerepelhetnének.

Egyébként azonban a verseny igazán értékes. A résztvevők között van a világhírű *Rubinstein*, a san-sebastiani verseny győztese, *Schlechter*, *Leonhardt*, *Johner*, *Lontsky*, *Cohn*, *Alapin*, *Spielmann*, *Salve*, *Marshall*, *Duras*, *Teichmann*, *Yates*, *Lowitzky*, *Hromadka*, *Sterk*. Van a résztvevők között a sakkközönség számára kevésbé ismert név; a világhírű nagymesterek azonban teljes számban szerepelnek. Ez elég garancia arra, hogy a verseny igazán magas nivójú lesz, a mely az érdeklődést mindvégig lekötöti a maga számára.
Ki lesz a verseny első győztese, — természetesen, hogy ez a kérdés igazán most leginkább a fantáziákat, de épen olyan természetes, hogy ezt előre megállapítani lehetetlen. Igen valószínű azonban, hogy az elsősg kérdése *Schlechter* és *Rubinstein* között fog eldőlni, ha ugyan a szenális *Duras* nem szól bele energikusan a küzdelembe.
A verseny megkezdődött: most, az első napokban még nem nyilvánoznak meg az erők, de nem-sofára már izgalmas, érdekesítő küzdelemnek lesz a szemlélője a sakkközönség.

Az első sorban ülnek: Marshall, Hoffer, Tietz, Barász, Breyer, Alapin, Mieses, Lowitzky, Duras, Schlechter és Wolf. Mögöttük állnak: Moróczy, Ernst, Molnár, Yates, Eliasow, Havasi, Leonhardt, Cohn, Földes, Rubinstein, Salve, Johner, Spielmann, Gajdos, Dr. Eluss, Sterk, Balla, Erdőssy.

A PÖSTYÉNI SAKKVERSENY MEGNYITÁSA. — Wykopal János főlévelés.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Haraszthy Lajos versei. Ritka díszes és szép kiállítású verses könyv: finom, szép sárgás színű papir, igen gondos nyomás, a művészi illusztrációk nagy mennyisége, színesen nyomott címlap — mind arra vall, hogy ez a költő nagyra tartja ezt a kötetet, minden szeretettel ráparagrafolt, nyomatókat kíván adni neki, nem akarja, hogy eltűnjön a színtől nélkül megjelent verses könyvek tömegében, azt akarja, hogy észrevegyék és komolyan vegyék. És lehet is komolyan venni, mert a versek, melyek e szokatlanul díszes kötetben kerülnek szemünk elé, érdekes és tartalmas költői egyéniséget árulnak el, a mely a maga külön színével szövődik bele mai líránk tarka és nyugtalan szőnyegébe. Vagy hét esztendő költői termés van a kötetben, egy égi, magában vivődő, csüggesztő levegőben csak elkomorodó, de meg nem törő költői ambíció szellemű. Vajjon meg fogják-e hozni költőjüknek a sikert, a melyre vágyik és a melynek elérhetetlenségéig olyan fojtottá tette körülete eddig a levegőt? Mi, a kik közvetlenül szemmel kísértük vergődését, tudjuk törekvéseinek művészi komolyságát és ismerjük azokat a békítő körülményeket, melyek eddig lefojtották, a legmelegebben kívánjuk neki a siker teljes mértékét. Lapunk olvasói is ismerhetik Haraszthy nevét nálunk megjelent sok verséből s a kiben van érdeklődés a líra iránt, bizonyára figyelemmel is kísérté a bennük nyilvánuló fejlődést. Haraszthy nem a könnyű, gyors népszerűsége berendezett egyéniség, a lírának nem az a hangjai szólnak meg benne, melyek könnyen belopják magukat a lelkebe és élénk, kedves viszhangot esendítenek meg bennük. A világa komor és nyomasztó, sőtetek és szomorúak a képek, melyekben nyilvánul, nyomott és fojtó a hangulat, a melyben él. Lírája a zárkózottság, a magába zárt évődés lírája, — a mi a legkritikább és legkülönösebb jelenségei egyike. Hiányzik belőle a könnyű, friss közlékenység adománya. — versei nem önként, frissen, hirtelenül támadnak ajkán, hanem vergődve, szinte erőszakkal, valami belső kényszer erejénél fogva törnek fel, mintegy akarata ellenére. Mint minden magába süllyedt ember, lefojtva hordja magában az érzt, az indulatot, míg aztán olyan feszítő erőt kap, hogy magától, robbantva törj szét azokat a zsilipeket, melyeket a zárkózottság állít elébe. A megszólalásnak ez az akadályokon áttörő volta valami különös, eszkorgó energiát ad a hangjának, a melynek van szög-

gesztív hatása ott is, a hol a mondanivaló nincs teljes arányban a kimondásra tett erőfeszítéssel. Másrészt azonban ép e miatt nem mindig tudja teljesen kifejezni magát, azt sejteti, hogy több van benne a költőből, mint a mennyit kifejez s hogy ennek nem a kifejező erő fogyatéka az oka, hanem a saját pszichológiai állapota, befelé nyíló, kifelé bezárt természeté. Az élettől kapott benyomás, melyet az igazi lírikus természet csak megforgat magában, önmagához assimilál, formába önt és aztán kibocsát magából: ő nála befelé évődik és belesüllyed a lélekbe, úgy hogy csak nagy nehezen tud mások számára is érzékelhető formában újra napvilágra jutni. Finom megfigyelő szemére nagyon érdekes jelenség pszichológiai szempontból is ez a fajta líra, már csak ritkaságánál fogva is. A megnyilatkozás formáiban is felismerhető ez a zárkózott természete: a legkritikább áll a maga közvetlen valóságában elől, a költő, legtöbbször elrejtőzik a maga indulatával, belső izgalmaival objektívált képek mögé, — csak reflexiók diafragmáján át tudja közölni zárkózott érzését. Képeket rajzol s ezek mögé rejti, csak a nagyon figyelmesek számára észrevehetően, izgalmaikat, a kevésbbé figyelmes olvasó talán csak a képi nyugtalan színeire és izgatott vonalain sejtje meg, hogy itt a látásra objektív kép mögött több is van. Nemely verse (nem ezek a legjobb versei) csak egy hasonlat, önmagára alkalmazva, jelölje annak, hogy itt csak kertülő úton tudja magát kifejezni. Nem egy verse mintha vasból volna kovácsolva, meglétszanak rajta a nehéz pörlyölt nyomai, de azért mégis szerves és egységes benyomást tesz. Olyan verse, a melynek ne volna perspektívája befelé, a költő lelki élete felé, talán nincs is. Minden verse mögött érzünk valami komor, daczos mozgulatot, a melylyel önmagát küzd le, hogy meg tudjon szólalni. A reflexió nélküli, tiszta líra a legkritikább nála. Egy ciklusa kissé egyhangú panaszok a robot, a kenyérgondtal teljes munka között, a mely megbénítja a költői lélek röptét, egy másikban tájképeket rajzol erős belső izgalmaikkal átszőve, — legszamosabb ciklusában, melyben legteljesebb értékű versei vannak, szintén reflexiókkal átszőtt képeket rajzol, a melyek mind-egyikében ő maga reflektálódik, őt verse bizonyos filozófiai elmélydéssel kísérletezik s néhány di- thirambikus szerelmi énekek záródik a könyv. Külön ki kell emelnünk művészi díszet, sok és változatos rajzát, melyek Muhits Andor művei, Ezekben kiválóan tehetséges illusztrátor ismerünk meg: sokféle modorban és stílusban kísé-

letezve, egész sorozatát csinálta meg a hatásos és művészi illusztrációknak, melyek magukban is megérdemlik, hogy a könyv iránt a szokottnál erősebb érdeklődés nyilvánuljon. A «Budapesti Szemle» most megjelent junisi számának első helyén Császár Elemér akadémiai emlékbeszéde áll Katona Lajosról, a tavaly elhunyt irodalomtörténésiről. Ezután következnek Wassics Gyula polemikus tanulmánya, melyben *Alkotmányjogunk védelmére Tesner és Turba ellen cím* alatt osztrák jogászoknak a magyar alkotmányjog ellen intézett támadását czífolja igen nyomós érvekkel. Alexander Bernát Rousseauról ír tanulmányt, az író születésének kétszázadik évfordulója alkalmára. Takáts Sándor folytatja a török-magyar bajviadalkról szóló történeti tanulmányát. Reichard Pirokka Walter Paterről, a nálunk csaknem ismeretlen finom szellemű angol íróról igyekszik képet adni. Bleyer Jakab gróf Széchenyi Ferencnek Schlegel Friggyessel, a német romantika híres írójával való érintkezéséről értekezik. A szépirodalmi részen folytatódik Kemény Zsigmond *Élet és ábránd* című regénye, Léway József pedig megható kis verset írt *Alkony* címmel. A Szemle rovatban Grossz Emil az egyetemi törvényjavaslatról szól, egy névtelen író pedig a tavaszi túrlatokat bírálja. Az *Értesítő* rovat könyvismertései egészítik ki a fűzet tartalmát. A «Budapesti Szemle»-t Berzevicsy Albert és Beathy Zsolt közreműködésével Voinovich Géza szerkeszti s a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára félévre 12 korona, egyes szám ára 2 korona. A «Jó Pajtás», Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja legutóbbi, junius 9-iki számában közli Benedek Elek versét, Hollo Sári és Szemere György elbeszélést. *Dörnyögő Dámótor* utazását Budapest körül Sebők Zsigmondtól. Az almanach pályázatára beérkezett pályaművek közlését is folytatja ez a szám s egyúttal szavazólapot is mellékel, a melyekkel maguk az olvasók szavazhat meg, melyik a legjobb pályamű. Garay Akos rajza, Zsigai bácsi mókája, Rákosi Viktor regénye a rejtvények, szerkesztői izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A «Jó Pajtás»-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatószámát kívánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker., Egyetem-téza 4.) Új könyvek. A ki vagyok. Versek, írta Haraszthy Lajos. Budapest; ára 5 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közlebbi napokban: HEGY GÁBOR negyvennyolczas honvéd, 84 éves korában Köveskál községben. — HEGY Gyula sok évi betegség után 70 éves korában Sátorfalvajárhelyen. HAAN Rezső író 72 éves korában Esztergomban. — SIROS SÁNDOR nyug. főgimnáziumi rajztanár, 70 éves korában Csiksomlyón. — MILES EYLA 68 éves korában Tiszafüreden. — HUBER JÁNOS szentszéki tanácsos, szilsárkányi plébános, 64 éves korában Győrött. — ÖMORAVICZAI HEINRICH ALAJOS, az Osztrák és Magyar Bank főtanácsosa, 64 éves korában Budapestben. — KOZORA VINCEZ, Kassa város nyug. polgármesterhelyettese és több évigzeden át főjegyzője, 60 éves korában. — SZENTPÁLY JÓZSEF építómester, 59 éves korában Budapestben. — ÖBBÁN JÓZSEF, 54 éves korában Budapestben. — FÁJY FAY ZOLTÁN, Heves vármegye bizottsági tagja, 51 éves korában Ecséd községben. — BICSKEI ROSENFELD HENRIK földbírtokos, Fejér vármegye törvényhatóságának és közgazdasági bizottságának tagja vasárnap, 49 éves korában Bicskén. — TEVESCHI LAMBERT JÁNOS vaskereskedő, Temesvár város törvényhatósági bizottságának tagja, 45 éves korában Temesváron. ÖZV. TEMMER ANTONÉ szül. Fittler Mária, 81 éves korában Nagykarácsony községben. — ÖZV. DE POTTEBE JARJANKÉ szül. Koch Zsófia, 78 éves korában Liptóújváron. — ÖZV. SHUSZTER JÁNOSné, szül. Vetzák Anna 77 éves korában Nagykárolyban. — ENDEB ANTONÉ, szül. palásti Palásthy Franciska 71 éves korában Tárnaszentmiklóson. — ÖZV. NEVEKLA FERENCZNE szül. Golecz Teréz, 75 éves korában Budapestben. — ÖZV. KASZÁS LAJOSné szül. Tóth Róza, 48 éves korában Győrött. — MILLER ANNA az Országos Nőképző egyesület jegyzője és elemi iskolájának igazgatója 46 éves korában Budapestben. — KALO MIKLÓSNÉ szül. Guggenberger Ilona, 31 éves korában Egerben. — BEACH TIBORNÉ szül. Kutschera Mária, 26 éves korában Budapestben. — HIDASNEMETI FERDINAND SÁRIKA, hidasnemeti Ferdinandy Bertalan dr. és felesége, szül. Hausner Frida 7 éves leánya Budapestben.

parisi statisztikus szerint az általános halálozás ott ezer közül 36, a korcsmárosoknál azonban 47-re emelkedik. A különbség Svájcban még nagyobb: ezer közül 25-8 és 42-59. Kapcsolatos az alkoholizmussal a tudóvezet pusztítása is. — angol statisztikai számítások szerint 1000 körül 448 korcsmáros halt meg tudóvezésben, holott pap csak 67, földműves 79, orvos 105. A pinczerek halálzási számában még nagyobb szerepe van a tudóvezésnek, 1000 elhalt pinczér közül 607 tuberkolózisban pusztul el.

A fürdőbeutazás gyermekekkel

ne csak ezeknek, de az anyáknak is üdülést szerezzen. Daczára ennek, a gyermekeknek joguk van, különösen a legkisebbeknek, hogy hasonló pontos ápolásban, gondozásban és gondos táplálkozásban részesüljenek, mint odahaza. Egy tápsér, melynek előnye, hogy könnyen készíthető al és tartós, melylyel a táplálékosság és könnyen emészthetőség párosul, a «Kufke»; és ezért ez ily esetben legjobban ajánlható.

O'Sullivan a legelső, legtartósabb és legjobb gummisrok. Kapható minden szakkavagó üzletben.

A Nestlé-féle gyermektápszer egy finom kétszertű-sült-por, melynek főalkatrészét a legjobb, csirmentes alpesi tej képezi és mely csak vízzel felforraltva, egy nagyon könnyen emészthető és erősítő tápszer nyújt csöcsömök és gyermekek részére az elváltszás után, valamint felnőtt gyermekorvosok egyénekénél is. Ezen tápszer 50 év óta az egész világon el van terjedve és az orvosok mint gyermekáplálékot, nevezetesen szoptatott gyermekeknek mint melléktáplálékot, az elváltszás előtt és után mint átmeneti táplálékot a legmelegebben ajánlják. A Nestlé-féle gyermektápszer minden gyógyszerárban és drogeriában a megállapított 1-80 filléres árban kapható. Próbadozást, prospectust szívesen küld a francia-svájci Henri Nestlé cég főközléte, Wien, I. Biberstr. 11. Magyar levelezés.

Yes porcellán poudert.

Legjobb poudert a világban. Előkelően matná teszi a női arcbort, mintha tejben volna fűrésztve. Ára 5 és 3 K.

Szerkesztői üzenetek.

Képzelt. A «véleményeket» kéri verséről. Nos, erről a versről csak egy lehet a véleményem: nagyon gyarló vers. Romok között. Ha csak ennyi hangulatot tudott belőnk meríteni, kár volt a romok közé menni.

EGYVELEG.

* A korcsmárosok maguk is megiszszák a borukat, pálinkájukat, sokszor nagyobb mennyiségben is, mint a vendégeik többsége. Ezért az alkoholizással foglalkozók halálzási arányszámára érdekes világot vet az alkohol pusztításának mértékére. Ez az arányszám pedig igen magas: egy

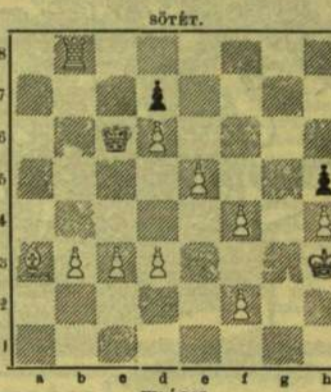
Vér. Isten Asszony-nyám. Csetli-bofli, zavaros versek, gyalog járnak, mikor repülnek kellene. Rododactylus. Temetésen. Nem tudjuk, az eredeti hibája-e, vagy a fordításé, de mind a két fordítás sokkal jelentéktelenebb, semhogy érdemes volna közölni.

Elkerülhetetlen. A vendég. Az elsőnek hosszú soraihan nincs semmi, a mi költészetre vallana, se ritmus, se numerus, sem a gondolatoknak magában érvényesülő zenéje. A második meg épen nincs semmi, a mi az olvasót érdekelhetné.

Dalok 1-2. Afféle nótaszövegek, ismert motívumok újra összerakása, semmi több.

SAKKJÁTEK.

2800. számú főldvány Frankenstein J.-től.

Világos indul és a negyedik lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 18-ik számában megjelent képtalány megfejtése: A szerencse és a szél gyorsan mulik.

Felelős szerkesztő: Joitsy Pál.

Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Várme-gye-n. 11. Kiadó-hivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

FOULARD-SELYEM. méterenként 1.15 koronától feljebb bluzokra és ruhákra. Bér- és vámmentes a megrendelőhöz szállítva. Gazdag mintagyűjteményi postafordulattal küld Henneberg selyemgy. Zürich.

Serravallo kina bora vassal. Hygienikus kiállítás 1906. Legmagasabban kitűnt Erősitőszert gyengélkedők, vérszegények és labdadózók számára. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer. Kíttató iz. 7000-nél több orvosi vélemény. J. Serravallo, cs. és kir. udv. szállító Trieste-Barcola. Vásárolható a gyógyszerárakban filléres üvegekben. K 2.60, literes üvegekben K 4.80.

Lohr Mária (Kronfusz) Gyár és főzlet: A főváros első és legrégebbi eszketisztító, vegytisztító és kolmefestő gyári intézete. Fiókák: II., Fő-utca 27. IV., Szék-ut. 6. IV., Kecskemeti-utca 14. V., Harmad-csod-ú. 4. VI., Teréz-kört 39. VI., Andrássy-ut 16. VIII., József-kört 2.

Cipő valódi gummisarokkal Berson pompás zsákmány. Schwaizer & Co., Luzern U 23 (Schweiz) selyemszövet szétküldeés — Kir. udvari szállító. I.

Vegyük Schweizer selymet. Kerjen mint a mi ruhának és blousoknak való (szervi és nyári udvariaságra) ből: Rayés, Foulards, Voile, Crêpe de Chine, Eoliane, Mousseline, 120 cm. széles, mérjeje K 120 fellelé, feketeiben, fehérben, egyzsebben és tarkában, valamint himzett blousok és slyat batiziban, kolmdeben, viszokban és rtyomben. Mi csak elismert szolid selyemzöveteket közvetlenül adunk el magamosoknak termelve és már vámmentesen a lakáshoz szállítva. — (Dupla levélbélyeg.) — Schwaizer & Co., Luzern U 23 (Schweiz) selyemszövet szétküldeés — Kir. udvari szállító. I.

K-és részletekben törleszt. hető olcsó köcsön sorozatgyekek és értékpapirokra. Konvertált jelzalog — 156. Mazal — 112. Erzsébet 10. — József — 14. Bazilika — 28. Magyar vörös kereszt — 38. Olasz 50. — Oszták — 60. A leltőre a sor-jegyzalmokat névezték, a huszadikat a leltőreik. Másból elválogosított vagy részletek vásárolni sorozatgyekek k váltottak és azokra nagyobb és olcsóbb kölcsönök adunk. Kérjük a leltőre a leltőre aláírva hozzák beköldeni. 7195 Magyar Bankkegyesület részre. társ. Budapest, IV., Teréz-kört 27.

SALVATOR kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás. vese- és hólyagbajoknak, köszvényneél, cukorbetegsagnéel, vörhenyneel, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyuviz. Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Színye-Lipoczi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

Fog-Krém KALODONT Szájviz. AZ ÖSSZES GÉPEK ÉS FORMÁK CEMENTÁRUK ELŐÁLLÍTÁSÁRA cementfalazótéglagyártó gépek, cementfedő-cserep-gyártó gépek, betonúrto-mb-gyártó gépek. — Formák csatornázási, vízvezeték-és alagosóvek. letoneolópók, lépcsőfokok, határkövek stb gyártására. — Kő-zúzó, hengerművek, betonkeverők, padlólapgyártóké.

Kellemes bizos könnyed JÁRÁS TITKA a valódi PALMA KAUCSUK-CIPÓSAROK. Rendeléseknél szíveskedjék lapunkra hivalkozni.

AZ ÖREGEM is mindig azt mondta, hogy szeplők előzésére, valamint fiatal bőrt és fehéret tenit elérésére és megővésére nincs jobb szappan, mint a világáírú «Stackenferd» illiomtej-szappan. Védjegye «Stackenferd», készíti Bergmann & Co. cég Teichen a/E. — Kapható minden gyógyszerár-, drogeria-, illatszertár- s minden e szakmába vágo üzletben. Darabja 80 fillér. — Haonlóképen esodálatsan bevállik a Bergmann-féle «Manera» illiomtej-krém fehére és fiatal női kezek megővésére, ennek tubusa 70 filléretl mindenütt kapható.

Betegtoló-kocsik és az összes betegápolási cikkek nagy választékban eredeti gyári árakon kaphatók. Fischer Péter és Társa R.-I. Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 6. Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

PARÁD GYÓGY-FÜRDŐ. Az elő- és utóévadban a lakások 50%-kal olcsóbbak az állandó vendégeknek. ... Füdőkabinok és folyosok gőzfűtésével vannak ellátva!

Dr. GASPARY & Comp. GÉPGYÁRA MARKRANSTÁDT Leip. ig mellett. Kérjük gyárunkat meglátogatni. 228 számú broszúra ingyen.

Ékszer. Ezüst. Óra. Iparművészeti tárgyak, egyházi szerék gyári aron berszerkezhetők késpérez vagy angol rendszerű részleltetéseze is. csász. és kir. udv. szállító SÁRGA JÁNOS ókerszerés és műtővőne 1. Budapest, IV., Klyóv-ter 5. Kolozsvár, Mátyás király-ter 13. Legszobbb hivteltű részleltetésezeze grammmja munkával együtt 11 f. dombornivű (Relf) evőeszközök 12 fill., hals, pesenyé, tészta tálat 13 f., tálcák, szelencék, kenyérfoszarak, 14 f., kavics, tea servizek, jour tálcák, gaboreték, gyümölcsárványok, csoportos tálat, jardiériek 15 f. — Szabad megtekintés vételkényeszer nélkül. Szabott gyári árak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Vidékre választékok készgéggel küldök.

Az ön gyermeke nevet ha egészséges; használja ezért a bőr ápolására a legjobbat, csakis a számos orvos és szülésznő által ajánlott «BABYMIRA-CRÈME» gyermekkenőcsöt, mely azonnal fájdalomcsillapítólag hat a ki-vörösödött, nedves, feldzörzött és feltört bőrnél, mindenféle bőrkü-tütsnéel és ótvárnál. Felntöttek is kitűnő eredményen használhatják bőrkütiütések-nél, feltördeltett bőr, kézdurvalás és láb-izzadás ellen. Vigyázson minden doboznál a «Babymira-crème» névre, és utánzatokat utasítson vissza. Kapható minden gyógyszerárban, dobozunkint 60 fill. ért vagy magánál a készítőnél Brodjojin H. «Zrinyi-hez címzett gyógyszerárban Zagrábban.

A világ legelső mórforróje.
Évdánkiut több mint 1500 mórforró. Saját mórforrók 30 millió köbméter. Verseny nélkül a vegyi őszettel és gyógyhatás tekintetében. Ideális artériákodás gyógyulása szerű gyermek részére. Természetes nátrium-szulfidum.
Legfontosabb szivgyógyfürdője Ausztria-Magyarországnak. A köztársasági legrősebb szénavas forrásaival. Prospektus ingyen a polgármesteri hivatal által.

FRANZENSBAD

Fürdőszolgáltatás április hó 1-től október hó 30-ig. — Idény majus hó 1-től szeptember hó 30-ig.

Javallatok: Várszegényesség, nápkór, görvél, indikált gyermekbetegségek, csúsz, köcsvény, légzőszervi, hang- és emésztőszervi, hurok, állandó székrekedés, idegbetegségek, neurasténia, histeria, női betegségek, izadárnok, nyom, szívbetegségek, szivgyógyosság, kronika szivizomgyulladás, szivbillentyűbántalmak, szivnevezés és szivvelőszedőadás ellen.

LEGJABB PÁRIZSI ÉS BECSI MODELLEK
Gyermek-ruhák
Kizárólag saját gyártmány. Szenciációs olcsó árak 1 koronától 40870 kezdve a legfinomabb kivittel!
“WÄSCHE CLOU”
Wien, XVI., Lerchenfeldergürtel 53.
Képes divatalbum és árjegyzék ingyen és bérmentve!

LAWN-TENNIS TENNIS-RAKETTEK
és labdák, Football, Hockey, Polo, Golf, Croquet, Baseball. Tornaszerek. Izomfejlesztők. Kerekcsorcsolyák. Uszókellékek, sportcipők, sportruházat, sport-sapskák, utazószerek, t rista-felszerelések. Gillette-borotva, Theros-kulacsok, Theros Pic-nic, Vizhatlan esőköpenyek, Gummi sárzipók.
Arjegyzéket bérmentve küld: **WESZELY ISTVÁN** Budapest, IV., Váci-utca 9.

Kocsiárucsarnok
Budapest, IX., Köztelek-utca 4.

A monarchia legnagyobb kocsiárártára. Árjegyzék ingyen.

Hall-fürdő. Felső-Ausztria.
Elsőrangú jodbromfürdő. Európa legrégibb és leggyógyhatásosabb jódforrása. Hény: május 1-től október 1-ig. Felvilágosítást és prospektust küld az államgyógytelepek igazgatós. Bad-Hall Dr. Gerstel sanatóriuma télen is nyitva van.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.
Alapítva 1847.
Brausweller János
Szegeden. Ca. és kir. királyilagosan szab. chronometer- és műóra, foglalkodja a remontoir igazgatónál stb. stb.
ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE
Képes árjegyzék bérmentve. Lavításkor pontosan szerkeztetnek.

HIRSCH és FRANK
Budapest-Salgótarjani Gépgyár és Vasöntő Részvénytársulat
BUDAPEST, VI. KERÜLET, ARÉNA-UT 127. SZÁM.
Külön osztály
téglagyári gépek.
GYART: faltábla és oserápaajtókat, téglagyártó és agyagmunkáló gépeket legújabb és legjobban bevált szerkesztékben. : : :
Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és teljes tégla gyári telepek létesítését.
Tervek és költségvetések díjtalanul.
ELSORANGU REFERENCIÁK.

Kebeltartó „LADA”
14 világszabadalommal védve.
Egyidejűleg emeli, formálja és támasztja a keblet. 10 minőségben és 3 nagyságban minden hüllöznek megfelelően kapható. Fejlődésben lévő fiatal lányoknak nélkülözhetetlen. A 3. sz. nagyság kisebb, mint az erős keblűk, I. és II. sz. nagyság ellenben elég nagy termetet kölcsönöz. „Lada” a legjobb ami eddig forgalomba került. Tengeri fürdők részére gummiabronchóval, a nyár részére likasztelből kapható. Szabályozható bármilyen testalkathoz, nélkülözhetetlen minden hölgy részére. Árak minőség és nagyság szerint 6 kor. 50 fill.-től kezdve. Kérjen leírást ingyen és bérmentve, kapható minden fűző- és fűzőtámasztékban, vagy közvetlenül a gyártóknál.
Pohl & Mathias, Wien, II. Kurzbauserasse 5 170.

ROZSNYAY PEPSIN BORA.
Kellemes ízű, kiváló jó hatása szer **étvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengesség** ellen.
Étkezés közben véve, megóv a **gyomortelheléstől.**
Egy üveg ára **3 kor. 20 fill.**
Kapható: minden **gyógyszertárban** valamint **Rozsnyay Mátyás** ARAD, Szabadság-tér.

KNUTH KÁROLY
mérnök és gyáros.
Cs. és kir. fensége József főh. udv. szál.
Gyár és iroda: Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.
Külföldi víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz és vízvezetékek, csatornázások szellőztetők, szivattyúk, víztermitő emelőgépek stb. — Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Szőrme-, szőnyegporoló-, megóvó-, mosó-, tisztító- és javító-intézet
KERBER HENRIK
BUDAPEST, VIII., Telefonsz. 53-56. NAP-UTCZA 29. SZ. Alapítva 1890.
Ablaktisztítás, lakástakarítás, padlóbeeresztés, tapéta, falfestmény (Fresco) tisztítási vállalat.

Wiktorin
VEZETÉK NÉLKÜLI LÁMPA
Nyaralóknak és falun lakóknak nélkülözhetetlen.
100 gyertyafény erős, óránkénti világításra 3–5 fillérbe kerül, nincs káncóza, bárhova vihető, a szemi körülmények között fel nem robbanhat.
WIKTORIN ÉS TÁRSA Bpest, VIII., kerület, Baross-utca 1. szám.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

NŐI
A Pozsonyi Kereskedelmi- és Iparkamertől fenntartott nyilvános, három évfolyamú **Felső Kereskedelmi Iskola Pozsonyban.**
Érettségi vizsgálat. Alaközvetítés. Internátus. Ertesítők kérésre küld az IGAZGATÓSÁG.

ALAPITVA 1865.
HECKENAST
GUSZTÁV
ZONGORATERMEI
Bpest, csakis Gizella-tér 2. Telefon.
IBACH-ZONGORÁK
egyedül képviselték.
IBACH-zongorát játszanak és ajánlanak: Backhaus, Dohnányi, Pugnot, Alice Ripper, Sauer, Stefaniy stb.

Az önműködő **FROMMER-PISZTOLY**
a szakértők zsebpisztolya!
Kilenczlövetű. 7-65 mm. kaliberű.
Az egyedüli pisztoly a világpiacra, amelynek csövénél a legjobb katonaspuskák, tehát a lövként, mint a legkifejlesztettebb, és a legnagyobb biztonságot és a legkifejlesztettebb lövés eredményt nyújtja és e mellett kényelmesen kezelhető. Háromszoros biztosítója van legbiztosabb kivitelben. Félkézzel kényelmesen felhasználható és bármikor kezelhető karkasa.
Minden részben teljesen kicserélhető gépmunkával készíti a Fegyver- és Gépgyár R. T. Budapest.
Kapható a bel- és külföldi minden jó fegyverkereskedésben. Különböző nyelvi leírás díjmentesen rendelkezésre áll.

Képes-e ez az ember
az Ön életsorsát előre megmondani?
Gazdag és szegény, kicsiny és nagy, valamennyi keresi tanácsát üzleti és házasági ügyekben, barátokat és ellenségeket illetőleg, változásoknál, spekulációknál, szerelmi ügyeknél, utazásoknál és az élet minden vonatkozásában.
Sokan azt mondják, hogy életükre vonatkozólag mozzanatokat esodálaltos pontossággal jósolta meg.

Írás megítéléseket csak nagyon rövid ideig ingyen adunk és küldünk meg a Vasárnapi Ujság minden olvasójának.
Nagyitisztelettel Használ P. G. H. pl. dr. elkész ar. az ország. lutheranus St. Pál templom hitiszoaka, egy Roxroy tanárhoz intézett levélben a következőket mondja: «Ön bizonyára a legnagyobb specialista és mester ebben a szakmájában. Mindenki, aki tanácsot kér Öntől, bámulni fog az Ön jóslatánál feljebb embers- és tárgyismeretek pontosságán és tanácsán. A legszebb és legjobban is, ha egyszer Önrel levelezzel, újra és újra ki fogja kérni tanácsát.»
Ha Ön Roxroy készsége ajánlatából hasznokat akar és olvasásra próbásképp egyetemes díjjal küldje be nek a születésnapját napját és évet, továbbá, hogy ön férfi, asszony-e, vagy kisasszony és írja le az alábbi verset sajátkezűleg:
Halottam arról, beszélnek róla,
Hogy ön a sora könyvébe lát.
Ezért Önöz fordultak most:
Küldje el nekem jó tanácsát.

RÁCZ SÁNDOR
fővárosi tanár
FIUNEVELŐ és TANÍTÉZETE
a Dunaparton, az Országház mellett, közel a Magyarintézethez, Budapest, V., Személylök-u. 7. I. em. elemi-, közép- és kereskedelmi iskolai tanulók számára.
Nyári szünidei telep:
Párisban és Abbáziában.
Prospektust szívesen küld az igazgatóság.

Szolyvai gyógyforrás
Beregmegeye.
Számos orvosi tekintély véleménye alapján sikerrel alkalmazhatók csusz és köszvény ellen. Csukorbetegség, epe-, a torok és tüdőszervek bántalmáinak, étvágytalanság, gyomor-, bél- és vesebajoknak. Kitérő néző, igen üdítő ásványvíz. Megrendelhető: Schönborn Beuchhim gróf urad. ásványvízeinek bérletességénél Szolyván.

Tátra-Virágvolgy
a Tátra lábánál, szőlő és porlő védett **klimatikus gyógy- és nyaralóhely**, vizgyógyintézet. Ásallandó főv. fűdő-ország. Poprád város közvetlen közelében. Innen a Dobsonai Jégbarlang legközelebbi uton érhető el. Omnibus-közlekedés minden vonatból. Javulva Baszodow, neurasthenia, vérszegénység, nápkór, idegesség, gyomor- és bélbajoknak stb. betegs.
Minden részben teljesen kicserélhető gépmunkával készíti a Fegyver- és Gépgyár R. T. Budapest.
Kapható a bel- és külföldi minden jó fegyverkereskedésben. Különböző nyelvi leírás díjmentesen rendelkezésre áll.
Tátra-Virágvolgy gondnoksága.

NE VEGYEN SZIVATTYUT, FECSKENDŐT
előtt ajánlatot nem kér a
Központi Szivattyú- és Gépforgalmi Vállalattól
Bpest, VI., Teréz-körút 50. (Gyár-u. 23.) Telefon 47-52.
Elsőrangú honi gyártmány. — Olcsó árak.
A Bpesti Szivattyú- és Gépgyár R.-T. gyártmányának főüzemtelepe

Valódi brünni szövetek
az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.
Egy szelvény 7 kor. 3.10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruha 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak 1 szelvény 20 kor.
Egy szelvényt fekete szalonruha 20.- Kért, szintügy felöltőszövetet, turistalődmet, szelvénykamart stb. gyári árakon küld mint megfizható és azonnal cég mindenütt ismert postagyári rakár
Siegel-Imhof Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.
Az előfűzők, a melyeket a magánvevő útján, ha anyagválasztásig közvetlen Siegel-Imhof cég, és a gyári piactól rendel meg, igen jelentőséggel, Szabott, legolcsóbb árak. Orsiai választék. Mintaképes kisválaszték, még a legjobban rendelésénél is, teljesen friss árúkn.

ANYÁK! Övjátok gyermekeketek hátterincz-elgörbülsései.
Nincsen többé elgörbült test!
Ha az ön utól nem ért, a legismertebb orvosok által ajánlott ortopéd-támasztó fűzőmet használja. Működésénél és hygienikus! Férdekn névsőre hajlító iskolás gyermekneknek nélkülözhetetlen mentő és övöszköze.
Fűzőhasználat előtt. Fűzőhasználat után.
Hátsó izmoknak szakkészítetnek. Hölgyeknek szakkészítetnek női kisválaszték.
Mérhető árak! Kifizetetlen! Terveket közel jéllés mellett! Legújabb képes jubileumi árjegyzék ingyen és bérmentve küld: **KELETI J.** testgyógyító gépek gyára Budapest, IV. kerület, Koronaherceg-utca 17/K. sz. Alapítva 1878. Telefon 13-76.

ELSŐRANGU GYÓGYFÜRDŐ
SZLAVONIA
ALKALIKUS, SÓ, JÓDOS VIZEK 64°C-ig
Radiaktív források
BIZTOSAN GYÓGYIT
rheumat., ischias, anyagcsere-szavartak, cukorbetegséget, alkatl bajokkat, gyermekbetegségeket, női betegségeket és izsadmányokot.
Idény egész éven át! Kívántra prospektus ingyen!

MAGYAR ÁGYTOLLAK ÉS KÉSZÁGYAK
Csak elő libakról szedve, új fosztott pormentes ágytoll 1/2 kg. K 140, jobb K 175, 225, 475. Finom fehér K 325 375. Hőfekete 425, 475. Tiszta-nyárgyógy- és szőlőberezességű 1/2 kg. K 375. Fehér 1/2 kg. K 425 925 kor.-ig. Kész ágyak: 1 párna 80x88 cm. nagy, linon anyagból 101 megtöltve K 502, 607, 707. 1 dunyba 160x116 cm. nagy K 1020, 1195, 1445. Készlet teltség szerinti méretekben és minőségűkben. Orsiai választék paplanok, lágyrudak, lepedők és szalma-rakatokban. Széklődés utánvétel, meg nem felelő becséréknél, vagy a pénzt visszajuttatunk. Kezeltéskor kívánunk. Több nyilvános intézet szállított.
Arjegyzék ingyen és bérmentve. Magyar Kereskedelmi Vállalat, Miskolc 30. sz.

Tátralomnicz Palota-szálló
Lomnicz-szálló. Bethlen-ház (Julius 1-én).
megnyit.
Lövverseny, nemzetközi galamblovészat, tennis és golf. — KLIMATIKUS GYÓGYHELY, MODERN SZANATORIUMMÁL! — Vasút. — Posta. — Telefon. — Prospektust díjlanul küld az igazgatóság.

Szépség ő felsége

már ösidöktől fogva a legnagyobb hatalmat bírja. Konyhákban és palotákban egyaránt uralkodik, irányította a világtörténelmet s napjainkban is ő irányítja az életküzdelem rugóit. Nem csoda tehát, ha a női becsüség csúspontja mindenkoron a mindenki fölött uralkodó szépség elérésén és birásán domborodik ki. Szépségre szert tenni, manapság tulajdonképpen már nem is olyan nehéz. Vannak eszközök, mik az utolsó években

diadalt diadalra

arattak és az egész kontinens hölgyvilága által legkitünőbb és legmegbízhatóbb szépségelőmozditóknak el vannak ismerve. Ezek a csodaszerek

DIANA-

krém, szappan, puder.

E mellett ezek a kozmetikai szerek, kiválóságuk dacára bámulatosan olcsók és ezáltal minden hölgynek módjában áll őket beszerezni és állandóan használni.

Egy üveg tégely DIANA-krém (nappali és éjjeli használatra) K 1.50
Egy üvegtégely DIANA-krém (csak éjjeli használatra) K 1.50
Egy nagy darab DIANA-szappan K 1.50
Egy nagy doboz DIANA-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsaszín vagy sárga színben) K 1.50

Kapható egész Európában a gyógyszárakban, drogériákban és parfümériákban. Aki nem tudja saját helyiségében beszerezni, az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA Diana-gyógyszertára Budapest, Károly-körút 5.

Postai megrendelések utánvétel
:: mellett aznap szállíttatnak. ::

Több mint egy millió köszönőlevél
érkezett be a világ minden részéből.

HÁT MOST MOND

és derékfájásnál, szagatásnál, egyszóval mindennemű meghülésből eredő fájdalomnál a legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölő háziszser a «DIANA-SÓBORSZESZ». Sokan utánozzák és hamisítják

ezt az egyetlen kiváló tulajdonságokkal bíró, masszírozásra, dezinficiálásra és borogatásra legalkalmasabb DIANA-SÓBORSZESZT. Ezért

ják is általánosságban az emberek, hogy a «DIANA-SÓBORSZESZ» a csoda-háziszser közé tartozik. Egy biharmegyei földesur a napokban a következő levelet írta egy fővárosban lakó rokonához: Abból a híres háziszserből

KÉRLEK

hozz magaddal 12 üveggel, mert nálunk azt tartják, hogy «DIANA-SÓBORSZESZ» nélkül nincs maradása az embernek a házban,

DE EGÉSZ

biztosan számítok reá. Télen egy bedörzsölés a «DIANA-SÓBORSZESZBŐL» kincset ér. Sokan összehasonlítást tettek a többi utáztatokkal és a végén mindenki

pártatlanul

a «DIANA-SÓBORSZESZ» mellé szegődött. 44 fill. üvegekben az egész országban mindenütt kapható. Vigyázzon jól a hamisítványokra

Hölgyek, Uraik,

kiknek bármely okból arczúkon, kezükön vagy testükön

pattanások, foltok, s egyéb szépséghibák

vannak és kipróbálták eredménytelenül a világ összes kenőcseit, szappanjait, szépitőszereit és bármilyen más czímen létező bőrápoló czikkeit: azoknak a legmelegebb figyelmébe ajánljuk a valódi

ERÉNYI

ICHTIOL-SALICIL-t.

Nem létezik olyan foltos, olyan pattanásos nő vagy férfi, kinek **nyolcz nap alatt** el nem multak volna az összes fent leirt **arczot és kezeket torzító**

bőrhibái és bőrfelhámlásai

A kezelés egyszerű, mert csak este lefekvés előtt használandó

pattanásnál, kihámlásnál,

felülmulja a világon létező összes hasonló tisztító szereket. — **Egy doboz teljesen elegendő.** Az eredeti «**Erényi-Ichtiol-Salicil**» három koronás dobozokban kapható.

24. SZ. 1912. (59. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, JUNIUS 16.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldij is eszolandó.

A PARLAMENTI VIHAROK NAPJAIBÓL. — HONVÉDEK A KÉPVISELŐHÁZ KAPUJÁBAN.